LI NR. 32. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, GEGUŽĖS - MAY 3, 1966 [illegible] 10 CENTŲ

Maskva informavo apie Jūratę Reisgytę ir J. Paleckį

Pravda apie "elegantiškai apsirengusią ir grakščiai žengiančią merginą baltomis pirštinėmis". Izvestijose Paleckis apie "reakcinių emigrantų pasisakymus"

Jūratės Reisgytės ir kito lietuvių jaunimo žygis Australijoje susilaukė didelio atgarsio tarp lietuvių, australų; jo negalėjo nutylėti ir Sovietų spauda.

Elta praneša, kad **Vlikas paskelbė sveikinimą Australijos lietuvių jaunimui.**

Toliau informuoja apie įspūdį tarp australų žurnalistų:

Trumpas, greitas ir labai nesudėtingas Jūratės Reisgytės veiksmas savo turinio neparastumu sukėlė nepaprastą, sudėtingesniu būdu retai tesukeliamą susidomėjimą. Kaip praneša Australijos Lietuvių Bendruomenės laikraštis Mūsų Pastogė, — **"Jūratė Reisgytė pasidarė dienos herojus: ją apspito žurnalistai, televizijos atstovai, apklausinėjo ir fotografavo ją ir tą Paleckio pasirašytą peticijos lapą...** Žurnalistai ir televizijos atstovai, išvykus Peleckiui, turėjo daugiau darbo su Jūrate Reisgyte, negu su sovietų delegacija. Ji grobstyte grobstoma, filmuojama, fotografuojama, apklausinėjama. Būdama guvi ir sumani mergaitė, ji taikliai atsakinėjo klausimus ir tuo išryškino Lietuvos pavergimą ir paties Paleckio vaidmenį Lietuvos užgrobime ir tebetrunkančios okupacijos metu. Vėliau tą patį vakarą televizijos trijose Sydnėjaus stotyse buvo transliuojamos lietuvių demonstracijos, ir pati Jūratė atsakinėjo žurnalistam".

AUSTRALIJOS PARLAMENTE apie J. Paleckio režimo deportacijas

Australijos parlamento baigiamajame šio pavasario (ten rudens) posėdyje irgi kalbėta apie Lietuvą ir Paleckį.

"Komunistų delegatas pereitos savaitės Tarpparlamentinės Sąjungos konferencijoj Canberroj yra leidęs grubius, nežmoniškus barbariškumus Lietuvoj, — šįvakar taip tvirtino Mr. Wentworth (Lib. NSW)" —pranešė Sydney dienraštis Daily Telegraph, balandžio 21 dieną, pranešime apie balandžio 20 d. įvykusį posėdį. Pranešime rašoma:

"Kalbėdamas dėl sesijos uždarymo Atstovų Rūmuose, Mr. **Wentworth** (Liberalų partijos atstovas iš New South Wales—Sydney) pareiškė, kad sovietinės delegacijos vadovas Mr. Paletskis yra buvęs galva marionetinės valdžios, Rusijos sudarytos Lietuvoj 1940 metais.

"Mr. Wentworth citavo dvi knygas, kuriose kalbama apie 65,000 Lietuvos piliečių deportacijas ir kitas "barbarybes" Paleckio režimo metu.

"Jis sakė nežinąs, ar parlamentas mano, kad pasaulis norėtų prisiminti, jog tos trys Baltijos valstybės buvo užimtos sovietų agresijos veiksmu ir dar tebėra okupuotos.

"Tai tebetrunka tuo metu, kai sovietai 'tauškia esą liaudies išlaisvintojų pusėj Vietname, ar Hong Konge, ar kur tai bebūtų!

"Aš domiuos, ar šie Rūmai nori atsiminti," — kalbėjo jisai, — "kad Rusija okupavo tas tris Baltijos valstybes, deportavo jų žmones ir pridarė jiems kitokių žiaurybių.

"Žmogus, kurio vieno autoritetu tie nežmoniški barbariškumai buvo vykdomi, tebėra gerbingose pareigose ir pereitą savaitę čia, Canberroj, vadovavo sovietinei delegacijai.

"Mr. Wentworth šįvakar dar pareiškė: Aš žinau ir patikrinau, kad tai buvo tas pats Mr. J. Paletskis, kurs buvo pareigose Lietuvoj 1940 metais."

Pažymėtina, kad Australijos laikraščiuose buvo įdėtos nuotraukos iš demonstracijos prie parlamento, kuriose visi galėjo skaityti labai taiklius įrašus plakatuose:

"Vienos partijos valdžia nėra demokratija"

"Delegatai iš komunistinių kraštų yra įžeidimas demokratijai".

"Nuo kurio meto Sovietų Sąjunga turi parlamentą?"

Buvo paskelbtas ir Jaunimo Kongreso peticijos tekstas: "Pasmerkite rusų kolonializmą Europoj ir atstatykit Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę".

(Elta)

Lenkijos kardinolas St. Wyszynskis yra pasaulio dėmesio centre gegužės 3 Čenstachavoje 1000 metų krikščionybės sukakties iškilmėse.

— **Čenstachavoje** gegužės 2 atvykusį kardinolą Wyszynskį minios sutiko su nenutrūkstamom ovacijom ir himnais.

NATO Gromyko šešėly

Sovietų min. Gromyko tuojau po vizito pas popiežių balandžio 27 pasisakė už **Europos viršūnių konferenciją. Jon betgi neturinti būti priimta Amerika.** Vokietijos atstovai pritarė konferencijos idėjai, bet nepritarė Amerikos izoliacijai. Tokioj sovietinio gundymo ir de Gaulle susigundymo atmosferoje balandžio 28-29 Londone vyko Nato penkių ministerių konferencija (Amerikos, Anglijos, Italijos, Turkijos, Vokietijos). Prikalbėta daug žodžių, bet **nieko, kas patenkintų abidvi puses — Ameriką ir Europą, ypačiai Vokietiją, kuriai pirmiausia grėsia galima sovietinė agresija.**

Po konferencijos aiškėja, kad pasilieka Amerika nusistačiusi ir toliau atominės jėgos neperduoti sąjungininkam; gali su jais tartis, bet kada ją pavartoti, spręs viena Amerika. Vokietijai ir kitiem susidarė nuogąstavimas, kad Amerika traukiasi nuo savo ankstesnio nusistatymo — atsakyti atominiais ginklais į sovietinę agresiją Europoje. Dabar Amerika aiškino savo sąjungininkam apie lankstesnę taktiką: **į sovietinę agresiją konvenciniais ginklais atsakyti konvenciniais, ne atominiais. Tam reikalinga ir stipri konvencinė kariuomenė Europoje.**

Tokis nusistatymas nepašalino būgštavimo Vokietijoje, kad Vakarai negalės susilyginti su Sovietais konvenciniais ginklais, ir atsisakymas atominiais ginklais sutikti agresijos pradžią reikštų Vokietijos atidavimą Sovietam bent iki Reino. Neatrodo, kad Londono konferencija būtų sumažinus Gromyko šešėlį Europoje.

Amerikos atstovo neleido į Čenstachavą

Lenkijoje gegužės 1 kom. partijos sekretorius Gomulka savo kalboje apėjo tylom kardinolą Wyszynskį, o visą piktumą nukreipė prieš Ameriką dėl Vietnamo ir prieš vakarų Vokietiją dėl noro vykdyti "rytų Vokietijos anekdiją" ir gauti atominius ginklus.

— **Amerikos atstovui** atsisakė leisti nuvykti gegužės 3 į Čenstachavą, į krikščionybės tūkstančio metų Lenkijoje sukaktuves.

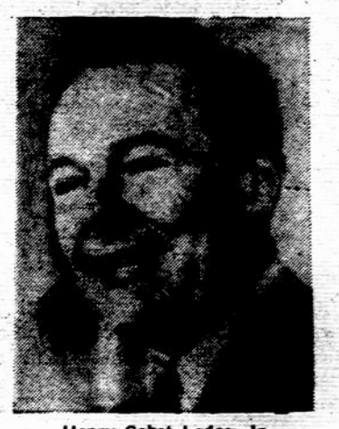

Henry Cabot Lodge, Jr.

— **Sovietų diplomatai** paleidę gandą, kad tarptautinė padėtis pagerėtų, jeigu valstybės sekr. Rusk būtų pakeistas "lankstesniu" A. Goldbergu, — rašo U. S. News...

— **Adenaueris,** buvęs Vokietijos kancleris, gegužės 2 atvyko į Izraelį 8 dienų vizito.

Thomas Mann, valstybės sekretoriaus pavaduotojas Oko reikalam, pasitraukia iš tarnybos.

Kaip Klaipėdos komunistai dalyvavo Velykų pamaldose

Klaipėdoje Velykų naktį bažnyčios langai iš lauko buvo išdaužyti akmenim.

LIETUVA INFORMAVOSI IŠ MASKVOS

Lietuvoj apie Paleckio įvykį Australijoj viešpatauja oficiali tylą. Bet neoficialiai jau gali būti kalbama, nes iš radijo girdėtą žinią patvirtino Maskvos Pravda ir tą patvirtinimą, nors ir nežymiai, pakartojo vilniškė Tiesa ir Sovietskaja Litva.

Nors "parlamentarai" iš Australijos išskrido balandžio 19, taigi turėjo pasiekti Maskvą balandžio 20 ar 21, nei apie Canberroj vykusią konferenciją, nei apie delegacijos sugrįžimą —jokių pranešimų nebuvo (apie išvykimą pranešė TASS). Tik balandžio 24 Maskvos Pravdoj pasirodė Australijoj pasilikusio korespondento straipsnelis — mėginimas įvykį nušviesti, kaip nereikšmingą "moterų būrelio" sukeltą vaidą. Balandžio 26 dieną tą straipsnelį persispausdino Tiesa (lietuviškai išsivertusi) ir Sovietskaja Litva (rusiškai). Nei tą dieną išėjusi Komjaunimo Tiesa, nei lenkiškasis Czerwony Sztandar, juo labiau kiti laikraščiai nieko apie tai nepaminėjo. Nei balandžio 27 dieną dar niekas nepranešė, ką veikia ir kur "draugas Paleckis".

Užbėgdamas už akių Paleckiui, Pravdos korespondentas skuba pranešti namo, kad "Vietinei viešajai nuomonei didelį įspūdį padarė aktyvus tarybinių parlamentarų dalyvavimas Tarpparlamentinės Sąjungos tarybos sesijoje ir aplamai pirmas jų vizitas į Australiją".

To "didelio įspūdžio" vedami laikraštininkai išvykstančius svečius nebuvėlius troškę išsiklausinėti apie jų įspūdžius Australijoje. Bet —

"Staiga čia pasirodė tarybinės delegacijos neprašytos dalyvės".

"Iš kur atsirado šios triukšmingos damos?" — klausia Jasnevas, iš pusantro šimtų studentų demonstracijos pagamintas kelias "triukšmingas damas". Ir atsako: "Jas čia atsiuntė įniršusi lietuviškųjų 'perkeltųjų asmenų' grupė, kurią rikiuoja nepribaigti hitlerininkų agentai, iš Lietuvos pabėgę vermachto gurguolėje ir galų ga-

(nukelta į 2 psl.)

VIETNAMAS sprendžiamas diplomatija, karu, subversija

Kas naujo diplomatinėje srityje? Paryžiuje prezidentas **de Gaulle** ir JT. gen. sekr. **U Thant** gegužės 1 sakė vienas apie kitą komplimentus, o dėl Vietnamo abudu buvo nuomonės, kad taikai ten nesą perspektyvų. Taigi atkrinta vieno ar antro tarpininkavimas.

VIETNAME PRIEŠ CABOT LODGE

Saigone gegužės 2 katalikai surengė demonstraciją prieš Amerikos atstovą Cabot Lodge Jr. Plakatuose buvo šūkiai: "Go home". Jis nemėgstamas katalikų nuo prezidento Diemo laikų, kada Cabot Lodge atsistojo prezidento priešininkų pusėje. Demonstracija prieš jį buvo surengta kaip tik tą dieną, kada jis buvo audiencijoje pas popiežių Paulių VI.

McNAMARA DĖL VIETNAMO

Apsaugos sekr. McNamara gegužės 2 pareiškė, kad P. Vietnamo politinės riaušės sukliudė karinius veiksmus. Padidėjus infiltracijai iš š. Vietnamo, Amerika pasiųs į P. Vietnamą daugiau kariuomenės. Dabar yra 255,000. Infiltracija iš šiaurės padidėjo iki 4,500 per mėnesį.

— **Š. Vietname** gegužės 1 Amerikos lėktuvas sudaužė vieną sovietinių raketų bazę.

Henry Cabot Lodge, Jr., Amerikos atstovas, iš Saigono nuvyko gegužės 2 pas popiežių Sakoma, kad atstovas norėjęs informuoti popiežių apie padėtį, nes įtariama, jog Sovietų ministeris Gromyko bus dėstęs popiežiui netikrą pietų Azijos padėties vaizdą. Nieko nekalbama apie naują popiežiaus tarpininkavimą.

Kas naujo karo lauke? Dėmesys labiausiai nukrypęs į oro kautynes šiaurės Vietname. Ten mėgina savo jėgas amerikiniai F-40 Phantom ir sovietiniai mig-21 lėktuvai. Nuo 1965 vasario 7 oro kovose žuvo 11 Migų ir 3 Phantomai. Tai kalba apie amerikinės technikos pranašumą. Migai ir Phantomai — abudu skrenda dvigubu garso greičiu, apie 1400 mylių valandai. Amerikos lėktuvas kiek greitesnis. Amerikos lėktuvas turi du sprausminius motorus, sovietinis vieną, amerikinio įgula — du, sovietinio vienas; amerikinis turi Sidewinder raketas su infraraudonais spinduliais, kurie vairuoja į įkaitusį taikinį; turi ir Sparrow raketas, vairuojamas radaru; sovietinis lėktuvas turi raketas, vairuojamas į įkaitusį taikinį. Tačiau paskutinėse kautynėse eilė Amerikos raketų taikinio nepataikė. Iš Washingtono išvyko ekspertai tirti priežasties.

Pentagone atsargiai vertinama, **kad karo lauke persvara turi ateiti 1967.** Šiuo metu laukiama lietų periodo, kuris truks iki rugsėjo. Nuo tada suaktyvinta Amerikos veikla turi palaužti pristatymą iš š. Vietnamo, o jos netekus pakriks Vietkongo pasipriešinimas. Šiuo metu pristatymas iš š. Vietnamo net sustiprėjęs.

Kas naujo subversijoje? P. Vietname demonstracijos teberengiamos. Labiausiai prieš amerikiečius. N.Y. Times pripažįsta, kad demonstracijose reikiasi sustiprėjusi komunistų infiltracija.

Sovietų Migas-21 ir Amerikos F-40 Phantom.

PREMIJOS — Kaziui Almenui ir A. Jasmantui

Balandžio 30 posėdyje Chicagoje 1964 m. LRD literatūrinė premija paskirta **Kaziui Almenui** už knygą "Upė į rytus, upė į šiaurę," o 1965 m. **Antanui Jasmantui** už knygą "Gruodas".

Komisijoje buvo rašytojai Kazys Bradūnas, Povilas Gaučys, Česlovas Grincevičius, dr. A. Šešplaukis-Tyruolis ir Lietuvių Fondo atstovas dr. Kazys Ambrozaitis.

REUTERIO agentūros informacija

Ne tik vietiniai, bet ir užsienio žurnalistai žinią apie tą įvykį paskleidė į visą pasaulį. **Reuter, pasaulinio masto žinių agentūra (Londonas) taip pranešė viso pasaulio spaudai ir kitoms žinių skleidimo institucijoms apie įvykį Sydney aerodrome tokia forma:**

"Sovietų parlamentinės delegacijos vadovas tapo suviliotas pasirašyti peticiją, reikalaujančią panaikinti komunistų partiją Lietuvoj. Tai įvyko šiandien, triukšmingoj spaudos konferencijoj Sydney aerodrome.

"Peticiją pateikė 16 metų mergina, kuri paprašė autografo.

"Ji gavo parašą iš "Mr. U.I. Paleckis" (Paleckio vardo ir tėvavardžio raidės paimtos iš jo rusiškų dokumentų), lietuvio, kurs vadovavo sovietų delegacijai Tarpparlamentinės Sąjungos konferencijoj, kurioj dalyvavo 50 valstybių atstovai.

"Mr. Paleckis buvo sušaukęs atsisveikinamąją spaudos konferenciją, pakalbėti apie parlamentinės konferencijos darbus. Apie 150 lietuvių studentų sąjungos narių demonstravo prie aerodromo patalpų, mosuodami plakatais ir smerkdami jį, kaip išdaviką ir žudiką.

"Mr. Paleckis ištrūko tarė miniai: Iš kur jūs žinot tikrą padėtį Lietuvoj? Daugumas jūsų nesat tenai net gimę.

"Reporteriam jis sakė, kad buvę nacių laikų karo nusikaltėliai, gyvenantieji Sydney, esą atsakingi už šį pašėlimą".

"Mergaitė, prasiskverbusi pro minią ir gavusi Paleckio parašą, Miss Juratė Reisgys, pasakė, kad dokumentas buvo peticija, reikalaujanti 'išlaisvinti Lietuvą nuo rusų'.

"Ji sakė, kad peticija pasirašinėjama visam pasauly ir liepos mėnesį bus įteikta Jungtinėms Tautoms. Tikimasi gauti du milijonai parašų.

"Australijos Lietuvių Studentų Sąjungos pirmininkas Mr. Henry Antanaitis pareiškė: "Mes tą dalyką planavom ilgą laiką ir mes tikimės, kad tai atgaivins domėjimąsi pavergtomis Rytų Europos tautomis'.

"Lietuva, vakariniame Sovietų Sąjungos pasienyje, buvo aneksuota 1940 metais, okupavus ją sovietų kariuomenei. Po mėnesio ji buvo paversta sovietine respublika".

Nėra duomenų, kaip plačiai šis Reuterio pranešimas paskelbtas, bet yra tikra, kad jis yra gautas visų kontinentų dienraščių, radijo bei televisijos redakcijose ir visose užsienių reikalų ministerijose. (Elta)

Pornografijos veikėjų skundą atmetė

Vyr. teismas gegužės 2 atmetė apeliaciją Ralph Ginzburgo ir Edward Mishkino, kurie buvo nuteisti už savo leidinių pornografinį garsinimą ir platinimą paštu. Nuteistieji per 15 dienų dar gali prašyti, kad bausmę panaikintų ar sumažintų. Ginzburgas buvo nuteistas 5 metus kalėjimo ir 28,000 dol., Mishkinas 3 metus ir 12,000.

BELGIJOJE KOVA DĖL KALBOS

Belgijoje Louvaino katalikų universiteto studentai flamų grupės atstovai ėmė reikalauti, kad prancūziškai kalbantieji studentai būtų iškelti iš Louvaino kitur. Louvainas, aiškina, yra šiaurėje, kur kalbama olandiškai, ir prancūziškai kalbantiem nėra čia ko veikti. Viso universitete yra 20,000 studentų. Prancūziškai kalbančių apie 10,000.

TARSIS APIE REVOLIUCIJĄ

Valery Tarsis, sovietų rašytojas, kuriam atėmė pilietybę, gegužės 2 atvyko į New Yorką. Kalbėjo apie galimą revoliuciją Sovietuose. Tada "tikiuosi grįžti ne į Sovietų Sąjungą, bet į šventąją Rusiją".

— **Egipto Nasseris** grasino Izraeliui pradėsiąs preventyvinį karą, jei tik Izraelis pasigamins atominę bombą. Gegužės 1 Nasseris grasino ir Saudi Arabijai okupuosiąs jos pasienio miestus, jei iš Saudi Arabijos bus rodoma infiltracijos į Yemeną.

— **Sovietai pažadėjo** naujų ginklų Nasseriui. Sovietų atstovas Alžire pažadėjo prezidento Boumediene vyriausybei naujos ūkinės paramos. Nors Maskva rėmė Ben Bellą, bet dabar prisitaikė prie pakitusios padėties, ir jos įtaka Alžire yra tuojau po Prancūzijos. Sovietų technikų, gydytojų Alžire yra 3,000, iš satelitinių kraštų 3,500, o iš Prancūzijos 12,000.

— **Ispanijoje** uždarytas Barcelonos universitetas dėl studentų demonstracijos prieš Franco. Gegužės 2 policija išvaikė studentus Madride, kur studentai rengėsi solidarizuoti su Barcelona. Gavo iš policijos lupti ir 7 studentai amerikiečiai.

— **Kinijos** kom. partijos sekretorius Mao Tsetungas gegužės 1 nesirodė.

Netikri pranašai tarp tikėjimo skelbėjų?

Naujoji mada [illegible] "Dievas yra [illegible]"

Ir vėl šioje vietoje ne politinė informacija. Informacija apie madas. Mada reiškiasi ne tik suknelės, batukus ir skrybėlaites pasirenkant. Mada reiškiasi pasirenkant ir mintis — socialines, menines, politines, religines. Religinėje srityje naujausia mada šaukti: "Dievas yra miręs!" Ši mintis rimtai imta svarstyti pernai teologo dr. Thomas J.J. Altizer iš Emory universiteto to vardo veikale. Iš ten ji ištrūko į masę ir virto mada. Dabar kiekvienas, norįs madingai reikštis religinėje srityje, tą šūkį kartoja — arba priešingai: stoja "Dievo ginti", stoja "Dievo apsaugos" tarnybon. Tos rūšies raštų gausu dabar periodinėje spaudoje.

Gali kilti klausimas, kodėl šis šūkis atėjo ir virto mada kaip tik dabar ir ką jis šiuo metu iš tikrųjų reiškia? — Tegul tai paaiškina dabar populiarūs vardai.

—o—

Kalba evangelistas. Evangelistu yra vadinamas populiarusis Billy Graham. Su juo pasikalbėjo ir jo mintis paskelbė dėl Dievo "mirimo" U.S. News a. World Report š.m. balandžio 25.

Apie Dievo "mirimo" skelbėjus:

Billy Graham priminė, kad šūkis "Dievas yra miręs" nenaujas. Tai buvo Fr. Nietzschės žodžiai prieš šimtinę metų. Graham kreipia dėmesį, kad tada tie žodžiai Nietzschės buvo įdėti į lūpas pakvaišėlio, kuris dienos metu su žibintu gatvėje vaikščiojo, kartodamas: "Dievas yra miręs". Pagal Graham "Dievas yra miręs" buvo ir paties Nietzschės [illegible] tokios [illegible] tragikos pačią Dievo "mirimo" idėją, kad Dievas [illegible] miręs ar kad Jis turįs mirti, stengėsi prigydyti visuomenei eilė filosofų. Graham priminė vardus tų filosofų, kurie ypačiai buvo populiarūs amerikiečių pasaulėžiūrai suformuoti.

Dar prieš Nietzschę prancūzas Auguste Comte kalbėjo: "Esu įsitikinęs, kad prieš 1860 metus aš skelbsiu pozityvizmą Notre Dame katedroje kaip vienintelę tikrą religiją" (žodžiai iš 1851 m.).

Karl Marksas: "Dievo idėja kertinis iškrypusios visuomenės ramstis. Jis turi būti išgriautas. Tikroji laisvės, lygybės ir kultūros šaknis yra ateizmas."

O Amerikoje populiarusis Zygmund Freudas: "Kai žmogus bus laisvas nuo religijos, jis turės geresnę galimybę gyventi normaliu pilnu gyvenimu".

Tai buvo praeitis, tegul ir netolima. Dabarty ateina ir kai kurie teologai, kurie skelbia Dievą mirus. Graham mano, kad toki teologai kaip minėtas dr. Thomas J.J. Altizer, kalbėdami Dievą mirus, nori pasakyti, jog **visuomenė daros abejinga, mirusi Dievo idėjai.** Pasakymas, kad Dievas yra miręs, nereiškia, kad Dievo nebuvo. Ir anie praeities filosofai netvirtino, kad Dievo nėra, tik tvirtino, kad Jo turi nebūti gyvo, Jis turi mirti. Dabartinėje generacijoje Jis ir esąs miręs, arba dabartinė generacija yra mirusi Dievui, daros Jam abejinga.

Apie "mirimo" priežastis:

Billy Graham kreipia dėmesį į kelias priežastis, kodėl skelbiamas dabar Dievo "mirimas". Viena, "mes gyvename dabar tokiame mokslinio pažinimo amžiuje, kada žmonės abejoja viskuo, ko jie negali įdėti į retortą ir išmėginti". Ir čia pat šią priežastį Graham kritiškai įvertina: "O betgi tebėra daugel dalykų, kurių negalim į retortą įdėti. Mes negalime, pavyzdžiui, į tikrinimo retortą įdėti motinos meilės savo kūdikiui".

[illegible] se yra tokie spaudimas dėstytojų [illegible] — išrasti ką nors naujo. Surasti naują priėjimą, naują vertybę ir tokiu būdu tapti žinomu, cituojamu teologu, kurio knygos būtų skaitomos, ir t.t."

Trečia priežastis — jau antžmogiškoji, šėtono dalyvavimas žmonijos istorijoje. Remdamasis Evangelija, Graham primena Kristaus įspėjimą: "Saugokitės netikrų pranašų, kurie ateina pas jus avių apdaruose, o viduje yra plėšrieji vilkai" (Mt. 7,15). Graham mano, kad tokių netikrų pranašų šiandien gausu tarp tikėjimo skelbėjų. Šėtonas — aiškina Graham — neateina tiesiai ir nepasako: "Aš esu šėtonas!" Jis pagal Bibliją ateina kaip šviesos angelas. Jis reiškiasi realiai. "Ir jūs matote šiandien, manau, kaip šėtonas gamina falsifikatus religijoje, ir jūs turite klaidingus mokytojus, kurie daugelį nuveda į šalį".

Apie mirimo naujienos priėmėjus:

"Jūs matote — kad jeigu sakysite jaunų žmonių būriui, jog nėra Dievo, bus daugel tarp jų, kurie norės tai girdėti."

"Ir daugelis žmonių nori šios rūšies leidimo eiti pirmyn ir gyventi savo nuodėmėse be prievolės duoti kada nors už tai atskaitomybę".

Ta asmeninė atsakomybė už savo veiksmus yra ramstis, kurį labiausiai nori išversti iš žmogaus sąmonės visi kovojantieji prieš Dievą. Psichoanalizė atsakomybę nuo asmens norėjo nukreipti į [illegible], į Edipo kompleksą, [illegible] bei marksizmas į socialinę aplinką, kad tik žmogaus sąžinė būtų nutildyta.

Apie žmonijos kelią be Dievo:

Kurlink veda Ameriką Dievo mirimo idėja, arba "žmogus be Dievo", Graham aiškina: "Man rodos pavyzdžiu gali būti Vokietija. Nietzschės idėja įsigalėjo vokiečių galvojime. Istorija pasakys, kad ši filosofija padėjo sukurti religinę, moralinę ir intelektualinę tuštumą, ir į šią tuštumą įėjo nacizmas bei supratimas apie aukštesniąją rasę, kuri pagimdė Hitlerį ir antrąjį pasaulinį karą".

"Dabar Amerikoje, jei mes gausime tuštumą, į ją ateis ideologija, totaliai sekuliaristi-

[illegible] Dievo mirimą ir [illegible] jame yra [illegible] psichologinių bei idėjinių aspektų, kurie yra svarstomi dr. J. Girniaus apžvalginiame veikale "Žmogus be Dievo". Graham teiginys apie šėtono [illegible] reiškimąsi istorijos raidoje prieina prie panašios idėjos, kurią buvo skelbęs Solovjovas antikristo vaizdu, išanalizuotu dr. A. Maceinos knygoje "Niekšybės paslaptis". Mada Amerikoje kalbėti apie šios srities reiškinius rodo, kiek aktualios savo esme yra anos lietuviškos knygos.

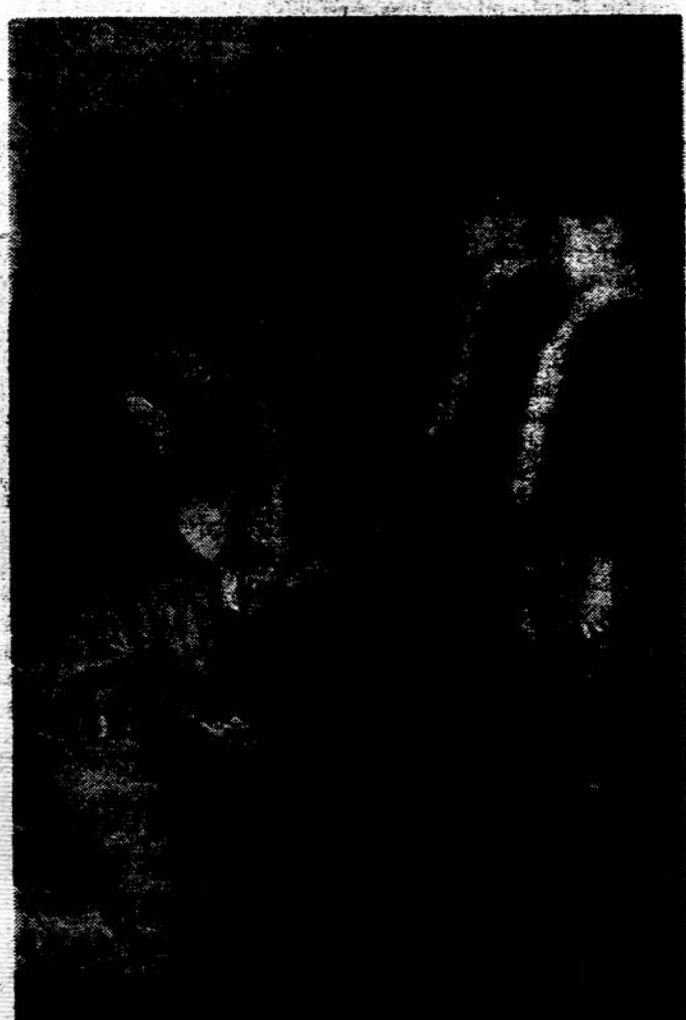

Skautų įžodis šv. Jurgio šventės metu balandžio, 24 Angelų Karalienės parapijos salėje. Nuotr. R. Kisieliaus.

Lietuvoje

VIENA UNCIJA SVIESTO DIENAI...

Pernai Lietuvoj esą pagaminta 36 tūkstančiai tonų sviesto ir apie 6.6 tūkstančių tonų sūrio. (Tiesa, 1966-72).

Jeigu visas tas sviestas būtų suvartotas Lietuvoj, tai kiekvienam gyventojui būtų tekę po 12 kilogramų per metus, arba po ... vieną unciją kasdien ir po dvi uncijas beveik kiekvieną sekmadienį. Kadangi yra Lietuvoj sviestą vartojančių žymiai didesniais kiekiais, tai turi būti jo ir visai negaunančių (nebent importuotų iš "broliškų respublikų", ko niekad negirdėta).

Sūrio kiekio Lietuvos gyventojams galėjo ištekti vartojant vidutiniškai po ... pusantros uncijos kas savaitę. Pažymėtina, kad pereitų metų sviesto ir sūrio ir gamyba, sako, buvusi apie tris kartus didesnė, negu praėjusio septynmečio pradžioj.

Specialistai kritikuoja pieninių veiklą, kaip vienašališką, perdaug nukreiptą į sviesto gamybą. Siūlo sviesto gamybą mažinti, o didinti sūrio. (ELTA)

— **Virgilijus Noreika,** Vilniaus operos solistas (lyrinis tenoras) yra išsiųstas pasitobulinti į Milaną. Dirigento E. Piazza parengtas, debiutavo La Scalos operos teatre, Puccini "Madama Butterfly" operoj, Pinkertono rolėje. Be to, dainavo keletą G. Verdi kūrinių Verdi namuose surengtame koncerte.

V. Noreika esąs pakviestas dainuoti dar keliuose koncertuose Milane, kuriuose dainuosiąs ir lietuviškų dainų.

(Elta)

Lietuvoje apie Palecką informuojas tik iš Maskvos

(atkelta iš 1 psl.)

le pasiekę Australiją. Šie žmonės jau seniai neteko bet kokių ryšių su savo tėvyne, daugelis iš jų netgi užmiršo lietuvių kalbą"...

Taip "sulikvidavęs" namiškių akyse demonstracijos reikšmę, pranešėjas prieina prie neišvengiamojo reikalo:

"Staiga pasirodė elegantiškai apsirengusi mergina baltomis pirštinėmis, baltu rankinuku. Ji praslinko pro australiečių žurnalistus tiesiog prie drg. Paleckio. — Atleiskite, norėčiau gauti jūsų autografą, — maloniai šypsodamasi ji ištiesė švarų bloknotą ir iš anksto paruoštą pieštuką. Šios merginos vardas ir pavardė Jurat Reisgis" (Taip parašė rusiškai. Tiesa Jūratės vardą ištaisė).

Toliau: "Užimtas pokalbio su žurnalistais, drg. Paleckis atsakė maloniais žodžiais savo gimtąja kalba.

"Grakščiai žengdama, mergina pasitraukė. Tačiau nei drg. Paleckis, nei greta jo sėdėję australiečių korespondentai tuo momentu nežinojo, kuriuo tikslu buvo atėjusi ši mergina baltomis pirštinėmis. Autografo prireikė antisovietiniams agentams tam, kad paskui galėtų išgalvoti mitą, esą, tarybinės delegacijos vadovas pasirašė ... nešvarią "peticiją", adresuotą Suvienytųjų Nacijų Organizaci-

Tačiau "mitas" visiems paaiškėjo ne kada nors "paskui", o ten pat, peticija su J. Paleckio parašu tuojau pat tapo nufotografuota ir visi mato, kad vienintelis jos sutepimas tėra ... J. Paleckio aiškiai autentiškas (lengvai atpažįstamas) parašas.

Peržengęs tą sunkiausią pranešimo slenkstį, korespondentas griebiasi trijų desperatiškų priemonių įvykiui "užglostyti":

1. Tvirtina, kad tik vienas "reakcinis laikraštis" išspausdino sensacingą pranešimą, ir kad tas laikraštis tesižavi "mergina baltomis pirštinėmis" (iš tikrųjų nei tame nei kituose laikraščiuose niekas nepastebėjo nei pirštinių, nei rankinuko. Tik rusas, matyt, nuo tokių "retenybių" negalėjo akių atitraukt ...)

2. Skuba pasiguosti, kad "dori australiečiai", jų tarpe ir Australijoj gyveną emigrantai iš Lietuvos "kitaip galvoją": atsiuntę telegramų ir laiškų Paleckiui, kuriuose sveikinę "Lietuvos respublikos prezidentą", linkėję sėkmingai atlikti misiją Australijoj, ir, žinoma, piktinęsi laikraščių rašymais, kuriuose tėvynė esanti purvais drabstoma ... (Tai po ką tik dėstyto pasididžiavimo, kad laikraščiai apie sovietinę delegaciją plačiai ir palankiai rašę!)

3) Piktinasi australiečių laikysena (kurių "didelių įspūdžių" ka tik buvo pasididžia-

mąsi australietiškų šeimininkų, priėmusių užsienio delegaciją, ir, konkrečiai, elgimąsi australiečių parlamentinės grupės, Tarpparlamentinės sesijos organizatoriams pažadėjusios reikiamą svetingumą? **Niekas iš jų netgi nepalaikė reikalingu atvykti į aerouostą svečių išlydėt, jau nekalbant apie tai, kad užtikrintų elementarią tvarką**"..

(Elta)

J. PALECKIS garsiai ir puse lūpų:

Tiesa balandžio 29 jau persispausdino paties J. Paleckio pranešimą Izvestijose apie "tarpparlamentinius susitikimus Penktajame žemyne". Paleckis rašė daugiausia apie savo delegacijos kalbas prieš J. Valstybių politiką, delegacijos siūlytą tos politikos pasmerkimo rezoliuciją, kuri buvo atmesta. Rašė, kad delegacija "padėjo Australijos visuomenei dar geriau pažinti mūsų šalį, jos taikingą politiką". Bet negalėjo nutylėti: "Tačiau kai kurie reakciniai spaudos organai, ignoruodami elementaraus padorumo taisykles, nepraleido progos pradėti antitarybinę kampaniją. Šie laikraščiai nieku nesivaržė ir iškraipė pareiškimus, taip pat panaudojo provokacinius reakcinių emigrantų saujelės pasakymus".

Kurie paskaitė Pravdos informacija, tiem aišku buvo, apie

Iš komunistinės biurokratijos juokiasi komunistų leidžiamas "Šluota" 8, m. kovo mėn, nr. 6. Meistras ateina pas viršininką su paraiška — prašo vinių pusės kilogramo (svaro). Kiek apiliek viršininką [illegible], o

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoje — [illegible] į Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

[illegible] 36, N.Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corp.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą siunčiant DOVANAS-SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klijentų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom. Informacijų ir nemokamų katalogų gausite iš visų mūsų skyrių.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street — CH 9-6245
- Boston 18, Mass., — 271 Shawmut Avenue — LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. 327 West Broadway — AN 8-0068
- BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue — EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue — DI 5-8808
- BUFFALO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue — TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue — BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street — WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road — TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 730 Michigan Avenue — VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N.W. GL 8-2256
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Av., tel. 233-8030, 246-0215
- HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau — TO 7-1575
- IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. — ES 2-4685
- LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street — FO 3-8569
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. — AN 1-2994
- NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue — BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. — LO 2-1446
- NEW YORK, N.Y. 10011 — 108 West 14th Street — CH 3-3005
- NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue — AL 4-5456
- PASSAIC, N.J. — 176 Market Street — GR 2-6387
- PATERSON 1, N.J. — 60 Main Street — MU 4-4619
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. — PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street — HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street — FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 905 Bank St. — PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street — SW 8-2868
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue — RI 3-0440

— WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N.Y.C. Tel. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —

- Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
- *Specialiai žemos kainos* siunčiant audinius į užsienį
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klijentams. Prašome užeiti ir pasižiūrėti.

— HAVEN REALTY —

Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance

Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.

Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N.Y. • Tel. VI 7-4477

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visokiais reikalais kreipkitės į

JOHN ORMAN AGENCY

Insurance - Real Estate

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N.Y.

Tel. VIrginia 6-1800

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS

IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, mailytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas pasiunčiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

Siųskite į Lietuvą ir SSSR

DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelei. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom urmo kainom atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuvėse:

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525

Cor. DELANCEY, N.Y.C.

Krautuvės atviros kasdien ir sekmadieniais, išskyrus šeštadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT [illegible] Essex Street, [illegible] į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas!

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221
Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (T.M. Copyright) by FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.
Prenumerata metams $7.00 — Subscription per year $7.00
Leidžiamas tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Lietuvio žvilgsnis į Mariją

Lietuva, paskutinė Europoje priėmusi krikščionybę, ypatingą pagarbą išplėtojo Marijai. Net keletas popiežių Lietuvą vadino Marijos Žeme.

Tuoj po Lietuvos krikšto Vytautas Didysis pastatė 26 bažnyčias, ir Marija buvo pasirinkta globėja net 14 tų bažnyčių. Nepriklausomoje Lietuvoje 21 nuošimtis visų bažnyčių turėjo Marijos vardus.

Dievo Motinos kultas neapsiribojo vien šaltų bažnytinių pastatų pavedimu jos garbei. Tikėjimo tiesos apie Mariją giliai ir sąmoningai išgyventos. Karšta lietuvių meilė ir atsidavimas Nekalčiausiai Mergelei prasiveržė ir gausiom išorinėm pamaldumo išraiškom.

Kiekvieną sekmadienį daugelyje Lietuvos bažnyčių prieš pagrindines pamaldas būdavo giedamos valandos ar "gadzinkos" apie Nekaltai Pradėtą Mariją. Pamaldom pasibaigus būdavo giedamas septynių Marijos skausmų ir džiaugsmų vainikėlis arba "karunka".

Gegužės mėnesio žiedai buvo skiriami Nekalčiausiai Mergelei, puošiant jos altorius ar paveikslus gegužinėm pamaldom. Tiek bažnyčiose bei koplyčiose, tiek tolimesnių vietovių seklyčiose gausūs lietuvių būriai rinkosi į taip pamiltas gegužines pamaldas. Nebuvo svetima tikinčiam lietuviui ir rožančiaus malda, kuriai buvo skiriamas spalio mėnuo.

Per gruodą ir sniegą skubėdavo lietuviai dar prieš aušrą į ankstyvas rarotų mišias, pašvęstas Marijos garbei. Klimato sąlygos, nuotoliai, susisiekimo priemonių nepatogumas nesudarė pamaldiem lietuviam kliūčių keliauti į gausias Marijos šventoves.

Lietuviai, amžių tekmėje patyrę daugybę nelaimių okupacijų, plėšimų, baudžiavos, epidemijų atvejais, savo vargą religiniame liaudies mene gretino su Kristaus ir Marijos skausmais. Prie kryžkelių ir palaukių Rūpintojėlis Kristus, skausme parimęs, žvelgdavo į lietuvių tautos kelią. Panašiose koplytėlėse daug kur buvo vaizduojama ir Sopulingoji Dievo Motina, septyniais kalavijais perverta širdimi, su Išganytojo kūnu ant kelių.

Lietuva Marijai buvo paaukota net dviem atvejais. Pirmą kartą Lietuva Marijai paaukota kartu su Lenkija. Tai įvykdė Lvove karalius Jonas Kazimieras 1656 balandžio 1. Antrukart Lietuva buvo paaukota Marijai Romoje 1951 gegužės 13. Minint 25 m. sukaktį nuo Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimo, laisvajame pasauly esą lietuviai vyskupai susirinkę Romon, dalyvaujant Romos lietuviam, iškilmingai paaukojo Lietuvą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. Tas pasiaukojimas vėliau buvo viešai pakartojamas ir atnaujinamas daugelyje lietuvių parapijų laisvame pasaulyje.

Istorijos eigoje Marija parodė, kad ji mato ir įvertina lietuvių jai skiriamą meilę ir atsidavimą. Gausiose Lietuvos šventovėse įvairiais stebuklais ji lengvino lietuvių vargus. Iš Aušros Vartų ji siuntė savo palaimą mūsų proseneliams. Religinių sutemų dienose, tikėjimui patekus į sunaikinimo pavojų, kai anot tos giesmės, "Žemaičių žemėj taip mažai, septyni tiktai kunigai", 1608 m. Šiluvoje apsireiškė Dievo Motina, patvirtindama savo motinišką meilę ir globą.

Nūdien, tėvynei kenčiant sunkią priespaudą, Marijos pagalba mum ypač reikalinga. Lietuviai ar pavergtoje tėvynėje ar Sibiro tundrose kreipia į ją savo akis. Sibiro mergaičių maldaknygėje atsispindi dabarties kenčiančio lietuvio maldavimas. Viltį stiprina įvykiai Skiemonyse 1962 ar Velykiuose 1964. Išeivijos gi lietuviai, pakartodami savo ištikimybę Marijai, ruošiasi jos vardo koplyčios šventinimui Washingtone.

Pamiršta tautos istorija

Tautos istorijos reikšmė tautiniam auklėjimui

Istorija yra viena iš trijų veiksnių, suformuojančių tautą. A. Maceina tvirtina, kad gimtoji kalba ir tautinė istorija yra du pagrindiniai tautos kūrėjai ir palaikytojai. St. Šalkauskis dar labiau pabrėžia istorijos reikšmę, nes, pasak jo, niekas negali įsigyti tautinio susipratimo ir sąmoningo nusistatymo, neįsigilinęs į tautinės kultūros susidarymą ir jos išsivystymą. Karolis Jaspersas istoriją skaito tautos pamatu, kurino turime remtis, jei nenorime sutirpti į nieką, o trokštame žmonijos gyvenime laimėti sau dalį. Kitoje vietoje jis nurodo, kad tautos istorijos pažinimas reikalingas pačiam save suprasti, nes kas žino, iš ko jis kilęs, drauge žino, kas jis yra.

Turime gyvenimo pavyzdžių, kad tautos istorijos pažinimas kartais daugiau nulemia, negu kalbos mokėjimas. Rašytojas Milašius nemokėjo lietuviškai, bet, pažinęs Lietuvos istoriją, jis save istoriškai sujungė su lietuvių tauta ir skaitėsi lietuviu. Šiame krašte turime čiagimių lietuvių profesionalų, neblogai lietuviškai kalbančių, bet didelė jų dalis lietuviškų reikalų atžvilgiu yra indiferentiški ar net priešingai nusistatę. Iš savo tėvų išmokę kalbos, bet visai nepažindami savo tautos istorijos, jie nebuvo surišti su savo tauta ir nuo jos atitrūko. Jei naujųjų ateivių jaunimas kartais jau pradeda nebesidomėti savo tautos reikalais, nebegerbti tėvų kalbos, kito krašto reikalus aukščiau statyti už savojo, tai viena iš svarbesnių šio nemalonaus reiškinio priežasčių yra labai paviršutiniškas savo tautos praeities pažinimas. Šitas klausimas yra vertas didesnio dėmesio ir gal net studijos. Tautos praeities pažinimas asmenį suriša su sava tauta; jos vargai, jos rūpesčiai, jos laimėjimai tampa jam brangūs. Nenorima tuo nuvertinti tėvų kalbos mokymo ir jos mokėjimo reikšmės jaunimo tautiniam brendimui, bet norima priminti ir tautos istorijos svarbą, kuri neturi būti išleista (kaip iki šiol buvo daroma) iš atsakingųjų asmenų dėmesio centro.

Apleistas Lietuvos istorijos dėstymas

Tautos istorija yra tautinio auklėjimo pagrindas, o kalba yra rūmas. Kaip rūmai be pagrindų, taip vieni pagrindai be rūmų yra beverčiai. Tik šito dėmesio daugelis [illegible] suprasti. Lietuvos nepriklausomybės laikais [illegible] susirūpinta tautos istorijos dėstymu; pedagoginiuose mokytojų kursuose ir mokytojų seminarijose klausytojai su tautos mokslo pažinimo ir tautos istorijos metodikomis buvo supažindinami gana paviršutiniškai, universitete buvo dėstoma bendroji istorijos metodika ir spaudoje tuo klausimu veik nieko nerašyta; visą laiką gimnazijos ir progimnazijos neturėjo tinkamo Lietuvos istorijos vadovėlio. Kur kas daugiau buvo kreipiama dėmesio į lietuvių kalbą bei literatūros ir matematikos dėstymą. Šią didelę mūsų jaunimo auklėjimo spragą palikome ir išeivijoje. Tėvynėje, kur visa aplinka buvo lietuviška, kur visos šventės, minėjimai, mokyklos klasių įrengimai tautiškai nuteikdavo jaunimą, minėta spraga nebuvo jaučiama. Be to, nebuvo neigiamos pašalinės aplinkos, atitraukiančios jaunimą nuo savo tautos. Bet išeivijoje pamiršti tautos istorijos auklėjamąją reikšmę yra atsakomingų vadovaujančių asmenų tam tikras nusikaltimas. Kad taip yra, rodo patys gyvenimo įvykiai.

1964 m. rudenį Chicagoje, 1965 m. pradžioje Brooklyne ir lapkričio mėn. vėl Chicagoje įvykusios mokytojų konferencijos parodė, kad į tautos istorijos dėstymo reikalą kreipiama labai mažai dėmesio. Viskas sukosi apie lietuvių kalbą ir lietuvybės išlaikymą. Ir prelegentai, kurie daug sielojosi lietuvybės išlaikymu, pamiršo bent kiek plačiau paminėti ir tautos istorijos pažinimo reikšmę tautiniam auklėjimui. Reikia suprasti, kad be tinkamo jaunimo supažindinimo su tautos praeities gyvenimu ir pats lietuvybės išlaikymo darbas žymiai pasunkėja. Tad mokytojų suvažiavimo rengėjų būtų didelio neapsižiūrėjimo, kad į suvažiavimo programą nebuvo įtrauktas tautos istorijos dėstymo klausimas. Chicagoje yra visa eilė istorikų ir net su mokslo laipsniais, kurie galėjo apsiimti savo srities klausimu referuoti ar net parodomąją pamoką pravesti.

Istorijos programa ir mokslo priemonės

Dabartinė netinkama vidurinės mokyklos (9-12 skyrių) Lietuvos istorijos programa ir stoka būtinų mokslo priemonių yra irgi mūsų nesidomėjimo tautos istorijos dėstymu įrodymas.

1957 m. lietuvių švietimo vadovai išleido istoriko V. Liulevičiaus parengtą Lietuvos istorijos 9-12 skyrių programą. Dėl jos buvo plačiai tais pat metais "Darbininke" pasisakyta, kad ji lietuvių vidurinei mokyklai netinka, nes neprisilaikyta įprastom istorijai chronologiniom nuoseklumo. Kaip vėliau teko patirt, kad ne tik mokytojai, bet ir Lietuvos istorijos autoritetai, profesoriai taip pat nepritarė programai. Šiandien ir pati švietimo vadovybė jau išbandžiusi programos netinkamumą, bet per devynerius metus nesiryžo vietoje jos parengti naują. Taip Lietuvos istorija dėstoma be jokios programos. Iš tikrųjų, istorijos programa yra pagrindinės istorijos mokymo gairės, kurios nustato viso dėstomojo kurso planą. Tad iki šiol tų gairių nėra ir negirdėti, kad kas nors jas rengtų.

Pagrindinė istorijos dėstymo mokslo priemonė yra geras vadovėlis. Su skausmu ir gėda tenka prisipažinti, kad nei nepriklausomoje Lietuvoje, nei išeivijoje vyresnėms vidurinės mokyklos klasėms istorijos vadovėlio neturėjome ir neturim. Lietuvoje iki 1936 m. buvo vartojamas kan. A. Aleknos, bet jis buvo per siauras, o 1936 m. išleista A. Šapokos redaguota Lietuvos istorija buvo skirta visuomenei pasiskaityti, o ne mokyklai. Ji buvo per plati, reikėdavo bent trečdalį teksto išbraukyti.

1935 m. dr. V. Daugirdaitės-Sruogienės išleistas vadovėlis V-VI skyriams, bet gimnazijai jis buvo per siauras. Jis buvo pakartotas dar Lietuvoje, paskui Vokietijoje ir Amerikoje. Praeitų metų pabaigoje išleista papildyta VI-ji laida. Bet, deja, jis dėl savo medžiagos paskirstymo, gana siauros apimties ir savotiško kai kurių įvykių nušvietimo 9-12 skyriams netinka. Išeivijoje gyvendami pastebėjome, jog reikalinga labiau pabrėžti kai kuriuos mūsų tautos įvykius, kurie anksčiau buvo lyg nepastebėti, o kitų praeities įvykių reikalinga visai

(nukelta į 6 psl.)

Prel. Pr. Juras pas Lawrence miesto burmistrą.

Pagerbtas protonotaras Pranciškus Juras

Lawrence, Mass., miesto burmistras, įvertindamas prelato Pranciškaus M. Juro nuopelnus, birželio 5 dieną paskelbė prelato P.M. Juro diena. Tą dieną iškilmingai bus paminėta prelato 75 m. amžiaus sukaktis ir Jo Šventenybės Pauliaus VI parodytas prielankumas, pakeliant šį taurų lietuvį dvasiškį į protonotarus. Nuotraukoje iš d. į k.: Wilbur A. Hyatt, protonotaras prel. P.M. Juras, Lawrence burmistras Daniel P. Kiley, Jr. ir Joseph J. Alosky prelato P. M. Juro dienos paskelbimo proga. Šį įvykį paminėjo net keli Lawrence, Mass., amerikiečių laikraščiai.

JONO BUDRIO ATSIMINIMAI

LIETUVOS KONTRŽVALGYBA 1922 - 1923

Copyright

(28)

Ryšium su prižiūrėtoju įsakiau — keletą dienų jį sekti, išaiškinti Vladą, Anę ir kitus ryšininkus. Fotografui pasiruošti kasdieną greit nufotografuoti visą korespondenciją, įeinančią ir išeinančią iš kalėjimo ir į kalėjimą. Fotografui patariau pasirinkti pagelbininką.

Tik tada mėginau iššifruoti nukopijuotą korespondenciją. Šifro sistema buvo primityvi: sutartos knygos tam tikro puslapio eilutė ir raidė. Bet kokios knygos? Sovietų "prekybos skyrius", kaip žinojau iš agentūrų, tuo metu vartojo vokiečių kalba knygą "Der Hunger". Vokiečių kalba pavartota todėl, kad jei laiškai būtų perimti, ieškos rusų kalba; be to, vokiečių kalba artimesnė senajam miestui. Kai agentūra man apie tai pranešė, įsigijau tą knygą. Pabandžiau, deja, ne ta. Rytojaus dieną mėginau sužinoti, kokias knygas laiko pas save politiniai kaliniai, bet nenorėjau atidengti savo kortas kalėjimo administracijai — irgi negavau rezultatų. Po pietų jau gavome 6 lapus korespondencijos iš kalėjimo, taip pat šifruotos, o už kokios valandos ir "paštą" iš miesto į kalėjimą. Vakare jau turėjau aštuoniolika lapų korespondencijos. Man vienam, turint kitų darbų, tikrai to buvo perdaug, bet tuo metu įstaigoje nebuvo nė vieno , kuris bent kiek nusimanytų apie šifrus. Tad padirbėjęs savo kabinete iki 3 valandos ryto, turėjau beveik visą korespondenciją iššifruotą.

P-čio diriguojamas, prižiūrėtojas stengėsi, kaip galėjo, ir pašto trafikas veikė patenkinamai. Mano trijų naktų darbo rezultatas — turėjau beveik visą alfabetą, bet ir naują staigmeną: tarp korespondencijos buvo atsakymai iš kalėjimo į miesto laiškus, kurių aš neturėjau, ir miesto laiškai patvirtino tą patį. Išvados aiškios — turi būti dar vienas laiškanešys! Jį surasti pavedžiau P-čiui, nieko kito į tą bylą neįtraukdamas. Po dviejų dienų turėjome ir tą antrą laiškanešį iš kitos pamainos. Su juo ceremonijų nedarėme. Su šiuo antruoju jokios romantikos nebuvo, jį suviliojo tiesiog pinigai. Matyti, komunistai išstudijavo psichologiją ir nebuvo tikri, kad Pranas bus pirktas pinigais, pirmiau Anė turėjo jį paruošti. Mūsų du prižiūrėtojai viens apie kitą nežinojo, ir mes jiems nieko nesakėme. Dabar per mus ėjo visa korespondencija. Jos turinys, per keletą "cenzūros" mėnesių davė mums pilną vaizdą apie komunistų veiklą visoje Lietuvoje, — lyg mūsų agentu būtų pats centro komiteto sekretorius. Žinoma, turėjau imtis greižčiausių saugumo priemonių "laiškanešius" išsaugoti kuo ilgesnį laiką. Vieną vakarą su P-čių aptarėme ar mūsų veiksmai tvarkoje, kaip "laiškanešiai" jaučiasi, ar jų neklausinėja, jei taip, tai ką, būtent, ar neįtarinėja . . .

"Laiškanešiai" buvo linksmesni, nes atkrito baimė, kad bus pagauti. Jiems atrodo, kad dabar jie dirba valdžiai ir už tai gauna po 500 mėnesiui, o prižiūrėtojų alga — tai vėl už kitą darbą. Net vienam iš jų "naujas darbas" geriau patinka nei prižiūrėtojo, ir jis, spėja, geriau apmokamas, taigi jis teiravosi, ar negalėtų pakeisti vietą — pereiti į mūsų tarnybą.

Klausiu P-tį, ar nepastebėta, kad komunistai sektų savo "laiškanešius".

— Tikrinome, tikrai ne, — atsakė.

Jei taip, tai mes turime būti dar atsargesni. Sutarėme nutraukti nuolatinį "laiškanešių" sekimą, o daryti tai tik retkarčiais. Pirmos pamainos susitikimo su mūsų ryšininke neįmanoma pakeisti, bet korespondenciją iš miesto galima. Kaip tą padaryti? P-tis surado idėją. Vienas iš buvusių jo seklių jau aštuoni mėnesiai kaip įsigijo spaudos kioską. Tai gali būti mūsų "pašto dėžutė". Jau pora mėnesių, kai P-tis įtraukė tą kioskininką savo seklių patogumui. Aš pagyriau P-čio sumanymą.

Tik pavasarį 1922 metais užsidarė mūsų "cenzūros įstaiga". Iš korespondencijos sužinojome, kad komunisčių moterų sekcija, įsidrąsinus bando organizuoti senamiesty "pionierių" mokyklą; kad jos numato surinkti apie 40-50 vaikų, padaryti kelių dienų savotišką stovyklą, ir prašė centro komiteto kalėjime pritarimo. Pritarimas buvo pasiųstas. Mes sekėme to projekto vykdymą — pasamdė poros aukštų mūrinį namą sename mieste; Chodosaitė, Greifenbergerienė ir kitos kom. veikėjos lakstė po visą miestą. Daugumas tėvų nesiorientavo, kas čia per dalykas, — gal tai pagal Palestinos dvasią — buvo patenkinti, jog gaus namie ramybę nuo vaikų. Vaikams irgi buvo viliojantis įvykis.

Iki šiol naudojomės žiniomis iš to savotiško "pašto" savo orientacijai ir punktų viršininkams provincijoje informuoti. Stengiaus jokių areštų nedaryti, bet čia, man taip atrodė, atėjo laikas "papurtyti medį" — įvaryti baimės komunistų organizacijai ir senam miestui, parodyti komunistam, kad jų gudrūs planai seniai susekti ir kad jie buvo žiopliais keletą mėnesių. Toks laiks nuo laiko staigus sukrėtimas sveikas. Komunistų viršūnės išlaksto kas kur, kuopos nustoja veikusios ir neatsigauna, vieni atsiriboja ir nenori grįžti į veiklą, kiti pasisiūlo mums būti mūsų sandarbininkais. Vienas dairosi į kitą su įtarimais — nepasitikėjimas ne taip greit išnyksta.

Po pusės maždaug metų viršūnės bando sulopyti, surišti — o tai ne taip lengvai duodasi. Mūsų aparatas greit pastebi tą veiklą, ir tai čia, tai kitur praduria tą votį.

Kelias dienas prieš tos pionierių stovyklos atidarymą sukviečiau vyr. pareigūnus ir išdėsčiau jiems, kas čia jau pasakyta. Parodžiau schemas, šifruotą korespondenciją, iššifruotą turinį. P-čiui, kaip atlikusiam svarbų darbą šioje byloje, daviau žodį paaiškintį, kas jau yra padaryta. Baigiau aš tuo, ko noriu dabar iš jų. Pavedžiau savo antram padėjėjui, bat. vadui K.B. vadovauti visiems suėmimams ir kitai susijusiai su tuo akcijai, pasirinkti sau, kiek ir kokių žmonių reikia.

K. B. atlikęs, kas buvo pavesta, pranešė man, kad visų suimtųjų veidai rodė didžiausią nustebimą. Tėvai bėgo atsiimti vaikų. Jie pro forma visi buvo surašyti ir įspėti, kad kitą kartą pagalvotų, kur ir kam duoda savo vaikus.

Savo įvestos tvarkos laikydamasis, dirbusiems šioje P-čio sekcijos sekliams skyriau pinigines dovanas. Tik mūsų "laiškanešiai" nustojo savo antros "valdiškos tarnybos". Jie, kaip buvo įsakyta, nuėjo į susitikimo vietą, bet ryšininkių jau nesusilaukė. Kalėjime "dėdė" ir kiti greit sužinojo apie įvykius ir, žinoma, įtarė ryšininkus, bet tylėjo. Tylėjome ir mes, nepasakę kalėjimo administracijai jų rolės, bet prieš atsisveikindamas, abu buvusius "laiškanešius" iškviečiau pas save ir perspėjau ateičiai:

— Jums gera pamoka, bet jūs liekate skolingi. Jei ateity patirsit ar pastebėsit, kas jūsų manymu yra negerai, ir nepranešite mums — atsakysite ir už pirmą nusikaltimą.

ALEKSOS-ANGARIEČIO BROLVAIKIS

Daug dalykų nutyliu, kad nebūtų įvelti žmonės kurių likimo nežinau, bet šio asmens, deja, liūdną pabaigą visi žino . . .

Vienas iš mano valdininkų pranešė man, kad jį užkalbinęs kažkoks, sakosi, gimnazistas, Angariečio brolvaikis, kuris norįs mane matyti — tik ne įstaigoj. Nurodžiau vietą, ir laiką ir prašiau valdininką atvesti tą Angariečio brolvaikį. Susitikome. Tai buvo simpatingas, kokių 17 metų jaunuolis. Gavęs ženklą, valdininas išėjo, o šviesiaplaukis jaunuolis prabilo:

(Bus daugiau)

Lėšos jaunimo kongresui

Į jaunimo kongresą nori atvažiuoti apie 90 jaunuolių iš viso laisvojo pasaulio. Tačiau finansų komisija šiuo metu dar nežino kiek galės pagelbėti, nes aukos plaukia labai lėtai.

Nors ir labai taupiai skaičiuojant, bendra jaunimo kongreso sąmata siekia 45,000 dol., o iki balandžio 22 finansų komisija aukų sulaukė tik 11,738.21 dol.

Štai kiek gauta pinigų iš atskirų valstijų ir didesnių miestų:

Arizona — 5 dol., Arkansas — 27 dol., California — 45 dol., Los Angeles — 177.50 dol., Colorado — 5 dol., Connecticut — 204.25 dol., D.C. Washington — 120 dol., Florida — 35 dol., Illinois — 698 dol., Chicago ir Cicero — 3,009.81 dol., Indiana — 128 dol., Iowa — 50 dol., Louisiana — 25 dol., Maine — 14 dol., Maryland — 45 dol., Baltimore — 72 dol., Massachusetts — 45 dol., Boston — 140 dol., Brockton — [illegible] dol., Worcester — 15 dol., Michigan — 41 dol., Detroit — [illegible] dol., Nebraska — 10 dol., New Jersey — 321 dol., New Mexico — 20 dol., New York — 90 dol., New York ir Brooklyn — 500 dol., Rochester — [illegible] dol., Ohio — 299 dol., Cleveland ir Akron — 2,532.60 dol., Oregon — 10 dol., Pennsylvania — 60 dol., Philadelphia — 141 dol., Pittsburgh — 30 dol., Rhode Island — 10 dol., Texas — 5 dol., Washington — 32 dol., Wisconsin — 145 dol., Liet. Studentų Sąjungos CV — 1000 dol. Viso iš JAV 11,445.20 dol.

Kanada — 233 dol., Venecuela — 50 dol., Vokietija — 10 dol. Viso iš kitų kraštų — 293 dol.

Apmokėjus skubias sąskaitas ir pasiuntus kiek pinigų bent [illegible] jaunimo [illegible]

[illegible] jaunimo kongreso finansų komisijos [illegible] yra tas, kad jau dabar reikia [illegible] kitų kraštų jaunimo [illegible] kiek ir [illegible] "Lithuanian World Youth Congress" [illegible] Lithuanian World Youth Congress, c/o Mrs. B. Juodikis, 7794 East 227 St., Cleveland, Ohio 44117.

Jaunimo kongreso finansų komisijos nariai iš k. į d. kun. Jonas Grigonis, Algis Garlauskas, ir pirmininkas Vytautas Kamantas. Nuotr. J. Garlos.

Liet. Fondo Tarybos viešas pareiškimas

"Naujienų" balandžio 23 d. numeryje buvo išspausdintas straipsnis: "Slaptas specialus privatus fondas Lietuvių Fonde", kuriame autorius, pasirašęs inicialais J.L., bando įžiūrėti LF kokius tai slaptumus bei privatiškumo tendencijas.

LF Taryba, dalyvaujant dviem Kontrolės Komisijos nariam, š.m. balandžio 27 d. posėdyje, Jaunimo Centre, svarstydama einamuosius fondo reikalus, svarstė ir kalbamą "Naujienų" straipsnį. Apsvarsčiusi ir išnagrinėjusi jame iškeltas mintis, LF Taryba vienbalsiai nutarė paskelbti visuomenei šį pareiškimą:

1. LF Taryba yra labai dėkinga ir didžiuojasi suaktyvinta LF organizavimo veikla, paskutiniu laiku pasireiškusia LF vadovybėje, LF vajaus komitete ir daugelyje lietuvių apylinkių vajaus komitetuose bei per fondo įgaliotinius.

2. LF Taryba nepaprastai dėkinga tiem LF Tarybos nariam bei kitiem dosniem lietuviam, kurie nesireklamuodami iš savo privačių piniginių padengia, tikime, kad ir ateityje padengs, didelę dalį LF organizavimo išlaidų, palikdami visą fondo pelną mūsų kultūriniams bei švietimo reikalam.

3. Visas Lietuvių Fondo organizavimo bei planavimo darbas yra LF Tarybos ir Kontrolės Komisijos žinioje bei priežiūroje.

4. LF Taryba reiškia visiems LF organizatoriams visišką pasitikėjimą ir nuoširdžią padėką už atliktus didelius darbus, o kviečia, kurie dar nepriklauso LF, jungtis į jo narių eiles per vietos vajaus komitetus, per jo įgaliotinius arba per LF centrą, sutaupant organizatoriams laiką ir susidarančias išlaidas, kurios padengiamos privačiom organizatorių lėšomis.

5. LF Taryba labai apgailestauja, kad spaudoje iškyla tokie tendencingi straipsniai, kurių tikslas yra klaidinti mūsų visuomenę ir trukdyti Fondo organizatorių mūsų tautai gyvybinės reikšmės dirbamą darbą.

Lietuvių Fondo Taryba

— **"Lietuvių liaudies pasaulėjauta"**, dr. Jono Balio studija lietuvių tautos charakteriui pažinti, jau išspausdinta ir atiduota rišyklai. Veikalą leidžia Pedagoginis Lituanistikos Institutas, kuriame dėstomas tos studijos pobūdžio kursas. Veikalo macenatas — Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris, kuriam šiuo metu pirmininkauja K. Kasakaitis.

Dalis seminaro dalyvių iš k. į d. ses. M. Eucharista, ses. M. Dominica, ses. M. Felicija, ses. M. Jurgita, ses. M. Judita, ses. M. Ignė, sesuo M. Rita.

Diskusijos po diskusijų. Iš k. į d. sesuo M. Bernadeta, ses. M. Margarita, ses. M. Dominica, ses. M. Cordia, ses. M. Jurgita, ses. M. Imelda, ses. M. Dovida. ses. M. Ignė.

EGLUTĖS ŠVENTĖ — VAIKŲ ŠVENTĖ

Ketvirtoji "Eglutės" vaikų šventė įvyks birželio 5 Putnamo Seserų sodyboje, kur "Eglutė" redaguojama ir spausdinama. Šeštadieninių mokyklų mokinius registruoja jų mokytojai, o pavienius vaikus — jų tėvai ir globėjai. Pranešimas apie dalyvavimą išsiųstinas tuojau, kad būtų galima iš anksto pagaminti dalyvių ženklelius.

Po vėliavos iškėlimo, iškilmės prasidės pamaldom bažnyčioje 11 val. Bendrų giesmių tekstus ir gaidas šeštadieninės mokyklos jau yra gavusios.

Po užkandžių vaikai atliks programą salėje ir lauke. Šventės metu įvyks taip pat konkursui gautų rašinių bei iliustracijų paroda ir laimėjusiem premijų įteikimas.

"Eglutė" jau anksčiau yra paskelbusi pasakos ir eilėraščio konkursą. Dar primenama, kad rašinius turi lydėti ir iliustracijos. Visus "Eglutės" konkursui skiriamus rašinius reikia išsiųsti iki gegužės 16.

"Eglutės" šventė turėtų būti visų lietuviškai jaučiančių šventė. Tėvai, mokytojai ir vadovai maloniai kviečiami prisidėti, kad visi jaunieji lietuviukai savo šventėje galėtų gausiai dalyvauti.

Šventei ruošti komisija

—•—

ANTRASIS STOVYKLŲ SEMINARAS PUTNAME

Marijos Nekalto Prasidėjimo seserys balandžio 2-3 vėl buvo susirinkusios svarstyti vasaros stovyklų reikalų. Šį kartą konkrečiai išdirbti smulkūs šios vasaros Putnamo mergaičių ir Dainavos stovyklų planai. Prie skaitlingo dalyvių būrio prisidėjo ses. M. Bernadeta ir ses. M. Dovida (šiuo metu dirbančios Montrealyj) ir ses. M. Victorija iš Toronto.

Iš anksto sudarytos liturgijos, dramos, muzikos, darbelių, literatūros komisijos pateikė savo planus. Teko tik viską modifikuoti, labiau prisiderinant prie lengvos stovyklų nuotaikos.

Nuspręsta ypatingą dėmesį kreipti į kūrybinių pajėgų ugdymą. Tuo tikslu bus sudarytos dramos, dailės ir rankdarbių grupės, vadovaujamos specialistų. Stovyklautojos bus laisvos pasirinkti mėgiamą sritį ir čia išbandyti savo sugebėjimus.

Putnamo mergaičių stovykla šiais metais vyks nuo birželio 26 iki liepos 24. Vadovaus sesuo M. Margarita.

M.P.

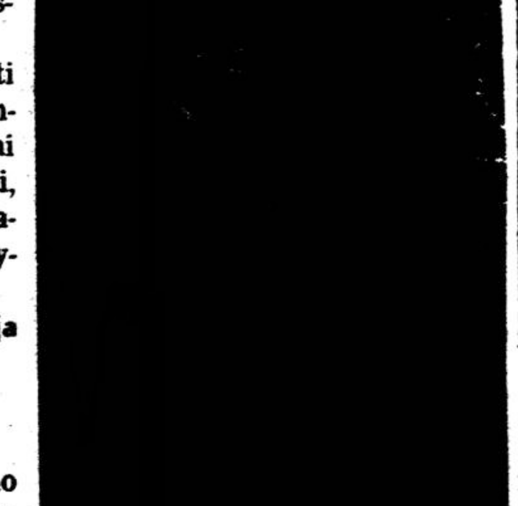

Seminaro moderatorė sesuo M. Paulė.

IŠ VISUR

— **"Žibintiečių" dėmesiui!** Dvidešimtmečio proga buv. Vokietijoje lietuvių prekybos mokyklos "Žibintas" mokytojų ir mokinių suvažiavimas įvyks spalio 8 Toronte, Kanadoje. Norintieji suvažiavime dalyvauti prašomi pranešti savo adresus A. Dilkui, 91 Medland Cres., Toronto 9, Ont. Canada.

— **Šiluvos koplyčios** pašventinimo iškilmėse ir religiniam kongrese Washingtone dalyvauti šiomis dienomis dar užsiregistravo šie chorai: Moterų Ansamblis "Birutė", vad. Mrs. Čerienė-Mulks; Binghamtono, N.Y., Šv. Juozapo parapijos choras, vad. Miss Frances Ondrako ir New Britain Šv. Andriejaus parapijos Šv. Cecilijos choras, vad. J. Beinorius. Šiose iškilmėse dalyvauti jau yra užsiregistravę 18 chorų.

— **Dail. Viktoras Bričkus** Toronte išrinktas kanadiečių dailininkų draugijos pirmininku. Draugijos oficialus vardas — "Canadian Society of Painters in Watercolor".

— **Kanados L.B. jaunimo sekcija** gegužės 15 d., 6 val. vak. Prisikėlimo parapijos salėje ruošia poezijos vakarą.

— **Dr. E. Rūta Witkus,** dail. St. J. Witkaus duktė, virš 25 m. profesoriauja Fordhamo universitete. Už tyrinėjimus biologijos srityje buvo apdovanota įvairiais pažymėjimais. Paskutiniu laiku ji, drauge su kun. C.A. Berger iš H.J. Heinz bendrovės išrūpino 150,000 dol. tolimesniem biologijos tyrinėjimam. Tyrinėjimų tikslu jai dažnai tenka lankytis Washingtone, D.C., ir kitose vietovėse. Visur ji žinoma kaip gabi ir išmintinga lietuvaitė.

— **Kanados LB jaunimo sekcija** rūpinasi moksleivių sekcijos programos sudarymu ir pravedimu jaunimo kongreso metu.

— **Stovyklų vadovų pasitarimas** įvyks Toronte, Kanadoje, gegužės 14-15. Visi, besidomį jaunimo ir stovyklų reikalais, kviečiami dalyvauti. Smulkesnės informacijos reikalais kreiptis adresu: Dalia Skrinskaitė, 25 Glenholme Ave., Toronto 4, Ont. Canada.

— **Kanados Lietuvių Fondo** iš pelno skirtus 1000 dol. narių suvažiavimas balandžio 16 padalino sekančiai: jaunimo kongresui 500 dol. ir liet. mokykloms 500 dol.

— **V. Ramojus, V. Kasniūnas ir J. Janušaitis,** lietuviam skaitytojams plačiai pažįstami žurnalistai, mielai talkininkauja jaunimo kongreso spaudos informacijos komisijoje, kuriai vadovauja Eugenijus Vilkas.

— **Anglijos lietuvių** jaunimo metų komitetą sudaro R. Kinka, K. Kaminskaitė, B. Liudžiūtė ir R. Kalibatas. Ryšininko pareigas eina L.B. Anglijos krašto valdybos sekretorius S. Kasparas.

LIETUVIŲ RELIGINIO KONGRESO PROGRAMA

Lietuvių religiniam kongresui rengti komitetas balandžio 14 posėdžiavo Maspethe, N. Y. pas prel. J. Balkūną. Kongresas, kaip žinia, bus š.m. rugsėjo 3, 4, 5 Washingtone. Kartu bus ir Šiluvos koplyčios pašventinimas. Komitetas sudarė tokią kongreso programą:

Šeštadienį, rugsėjo 3 —

8 val. — Registracija. The Statler Hilton 16th ir K. Strts.;

12 val. — Spaudos parodos atidarymas;

2 val. popiet — Kunigų Vienybės seimas;

5 val. — Šiluvos Šv. Marijos koplyčios altoriaus konsekracija.

8 val. — Muzikos ir literatūros vakaras Statler Hilton pokylių salėje.

Sekmadienį, rugsėjo 4 —

11-1 val. — Religinė eisena;

2 val. — Šiluvos Šv. Marijos koplyčios dedikacijos pamaldos;

5 val. — Manifestacija (iškilmingas posėdis) — Kat. Universiteto auditorijoje. Kalba J. E. Vyskup. Pr. Brazys, MIC,— "Mūsų pareigos persekiojamai Lietuvai".

Pirmadienį, rugsėjo 5, (Labor Day) —

9 val. — Šv. Mišios Šiluvos Šv. Marijos koplyčioje;

10 val. — Posėdžiai:

1. Vargoninkų S-gos Seimas,
2. Lietuvių moterų symposium — Religija ir tautiškumas moters gyvenime; vadovauja dr. A. Šlepetytė-Jannace;
3. Pašaukimai ir lietuviai — vadovauja prel. V. Balčiūnas;
4. Jaunimo posėdis — vadovauja ateitininkai studentai.

12 val. — Lietuvių religinės šventės užbaiga. Kalba J. E. Vysk. V. Brizgys — "Pasauliečių apaštalavimas".

Posėdžių išvados.

Visos lietuvių kolonijos yra prašomos organizuoti vietos komitetus ir rengti ekskursijas į šias didingas iškilmes. Reikalingos informacijos kelionių ir nakvynių reikalais yra išsiuntinėtos visoms parapijoms. Norintieji gauti daugiau informacijų šiuo reikalu, prašome rašyti Talkos Komiteto pirmininkui: A. Vasaitis, 7802 Temple St., Hyattsville, Md., 20783, telefonas (202) 42-23322. Lietuvių Religinio Kongreso centrinė yra Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa, 225 So. 4th St., Brooklyn, N.Y. 11211. Telefonas (212) EV 4-1984.

LRKR Komitetas

WORCESTER, MASS.

Atsilankius pas Massachusetts senatorių V. Pigagą

Kaip jau buvo spaudoje paskelbta, Worcesterio pirmos rinkimų apylinkės senatoriaus Vytauto Pigagos pastangomis Massachusetts senatas priėmė rezoliuciją, reikalaujančią Sovietų Sąjungą pasitraukti iš okupuotų Pabaltijo kraštų. Ta proga Worcesterio Lietuvių organizacijų tarybos pirm. Pranas Stanelis balandžio 19 atsilankė pas senatorių V. Pigagą ir Worcesterio lietuvių visuomenės vardu išreiškė jam padėką už tikrai nuoširdų ir didelį žygį Lietuvos laisvinimo bare. Su Pr. Staneliu buvo nuvykę ir lietuviškos spaudos atstovai J. Krasisnkas bei Pr. Pauliukonis. Buvo kviesti ir kiti asmens, bet dėl tam tikrų aplinkybių nedalyvavo.

Senatorius V. Pigaga papasakojo, kuriuo būdu jis darė žygių pravesti minėtą rezoliuciją. Gavęs iš Worcesterio lietuvių Vasario 16-sios šventės rengėjų rezoliuciją, jis pirmiausia kreipėsi į Massachusetts senato pirmininką Maurice A. Donohue, kuris rezoliuciją perdavė Senato Teisių Komisijai. Komisija rezoliuciją priėmė ir, teisininkams parengus rezoliucijos tekstą, perdavė senate posėdžiui. 40 senatorių vieningai rezoliuciją priėmė kovo 29. Rezoliucija įtraukta į Massachusetts senato rekordus.

Paklaustas senatorius, ar panašią rezoliuciją galėtų priimti ir kiti steitai, atsakęs, kad galėtų, tik reikia lietuvių organizacijų vadovybėms su atitinkamu prašymu kreiptis į savo valstijos senatorius.

Worcesterio lietuviai pas savo senatorių V. Pigagą. Iš k. į d. Pr. Pauliukonis, sen. V. Pigaga, Pr. Stanelis, J. Krasinskas ir sen. tėvas Ig. Pigaga.

PHILADELPHIJOS ŽINIOS

Philadelphijos LB Vinco Krėvės šeštadieninė mokykla gegužės 8, sekmadienį, rengia Motinos Dienos minėjimą. Šv. Andriejaus bažnyčioje 10:30 v. bus mišios, kurias atnašaus svečias kun. S. Raila ir per kurias keli šios mokyklos mokiniai priims pirmąją šv. komuniją. Po pamaldų tėvų komitetas rengia bendrus užkandžius parapijos salėje, o mokiniai atliks trumpą meninę programą. Be to, loterijoje bus galima laimėti du skulpt. P. Vaškio ir dail. K. Žoromskio meno kūrinius. Philadelphijos ir apylinkių lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti pamaldose ir minėjime.

40 valandų atlaidai šv. Andriejaus lietuvių parapijoje prasideda gegužės 8 ir tęsis iki gegužės 10 vakaro. Parapijiečiai kviečiami pasinaudoti šiais atlaidais. Visi lietuviai prašomi leisti savo vaikučiam dalyvaut užbaigimo pamaldose ir procesijoje.

Motinos dieną, gegužės 8, šv. Andriejaus bažnyčioje visos mišios bus aukojamos už gyvas ir mirusias motinas, kurių vardai bus iš anksto įteikti.

Lietuvių kalba šv. mišiose naudojama kiekvieną sekmadienį sumos metu. Philadelphijos ir apylinkės lietuviai kviečiami vieningai šiose pamaldose dalyvauti.

VISI BENDROM JĖGOM STATYKIME

KULTŪROS ŽIDINĮ NEW YORKE

- STATYBOS FONDAS ATIDARYTAS
- PATOGUS ŽEMĖS SKLYPAS ATRASTAS
- PASTATO PLANAI RUOŠIAMI

KĄ PASIRYŽOME — ĮVYKDYSIME!

DABAR YPAČ REIKALINGA JŪSŲ AUKA ŽEMĖS SKLYPUI PIRKTI

TĖVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND) 680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221

Siunčiu auką .... statybų fondui ir prašau įrašyti mane / mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius į:

☐ Garbės fundatorius ($1000) ☐ Amžinuosius narius ($500)
☐ Fundatorius ($100) ☐ Rėmėjus (mažesnė auka)

Pasižadu iš viso paaukoti ateityje statybų fondui ....

ADRESAS ....

....

(Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible)

VIŠČIUKŲ ŪKIS [illegible]

Chicagos scenos darbuotojų Sąjunga savo komedijos konkurse, Jury komisijos parinkimu, 1964 gegužės 5 premijavo Anatolijaus Kairio trijų veiksmų satyrinę komediją "Viščiukų ūkis".

Veikalas buvo pastatytas Chicagoje ir sulaukė daug vertinimų. Visus pagavo komedijos naujoviškumas, dėmesio kreipimas į aktualybes, alegorinė satyra ir nuotaika.

Dabar, po poros metų, "Viščiukų ūkis" atrieda iki pat Pacifiko. Gegužės 21 d., šeštadienį, 7:30 val. vak. Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje, Los Angeles Dramos sambūris tą komediją stato kaipo savo pavasarinę premjerą.

Trijų veiksmų komedija suteiks pagaunančių išgyvenimų, nes ji paliečia daugelį šios dienos problemų, pav., bendradarbiavimą su pavergta Lietuva, naujos kartos nesusikalbėjimą su vyresniąja ir t.t.

Anatolijus Kairys pagavus ir talentingas naujo žanro dramaturgas. Jo "Diagnozė" apkeliavo visas lietuviškas scenas Amerikoje; plataus atgarsio sulaukė [illegible] komedijai. Jaunatvės ženkle ta komedija ir praeina.

Erdvilas Jannlaitis (tik prieš penkis metus atvykęs iš Lietuvos), Danutė Tuminaitė, Manfredas Prišmantas, Irena Keselytė, Jonas Janušauskas, Daiva Šimonytė, Vladas Gilys — yra "Viščiukų ūkio" vaidintojai. Režisuos Dalilė Mackialienė, dekoracijas paruoš dail. Algis Žaliūnas.

Po vaidinimo S. Puikūnienės paruošta kavutė. Sambūris dar praneša, kad norėtų vaidinimą pradėti punktualiai. (sklb.)

Pajėgia kalbėti. Ilgo nenutrūkstamo kalbėjimo rekordą sumušė perujietis José Cabejon Manol, be pertraukos iškalbėjęs 148 valandas. Tik neaišku, ką jis toje ilgoje oracijoje pasakė.

[redacted]

[illegible] Iliustr. R. Kisieliaus

PROF. HANS MORGENTHAU PASIRAŠĖ PETICIJĄ

Iš Chicagos J.K. praneša:

Hans Morgenthau, politinių mokslų ir moderniosios istorijos profesorius Chicagos universitete, už akademinio gyvenimo sienų plačiai pagarsėjęs kaip Amerikos Vietnamo politikos kritikas, prieš kurį laiką **pasirašė mūsų jaunimo peticiją Jungtinėm Tautom, reikalaujančią Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.** Prof. Morgenthau yra eilės mokslinių ir politinių institucijų patarėjas ir dalyvis. Vadovauja Amerikos užsienio ir karinės politikos studijų centrui Chicagoje, yra užsienio santykių tarybos (Council on Foreign Relations) New Yorke, narys. 1963-65 yra buvęs Gynybos departamento konsultantas ir valstybės departamente 1949 ir 1951, 1963 — iki dabar. Profesorius Morgenthau yra nuolatinis bendradarbis Times Magazine ir kt. liberalų spaudoje ir dažnas panelistas ir paskaitininkas. Hans Morgenthau panašiai kaip mes turėjo palikti savo namus, gelbėdamasis nuo totalistinės nacių santvarkos, kuri savo žiaurumu ir fanatiškumu prilygsta rusiškajam komunizmui, pavergusiam mūsų tėvynę.

Yra žinoma, kad jaunimo peticiją pasirašė eilė kitų profesorių ir akademikų. Jaunimo kongresui artėjant, mūsų studentijai reikėtų dar intensyviau rinkti parašus savo universitetuose, studentijos ir profesūros tarpe. Šis darbas pagyvėtų ir susilauktų geresnių rezultatų, jei mūsų spaudai būtų pranešti žymesni pasirašiusių jaunimo peticiją atvejai. Žinoma, tai visiškai nereiškia, kad mes turime gaudyti vien tik mokslinio ar politinio pasaulio garsenybes. Kiekvienas iš mūsų per šį paskutinį mėnesį gali labai daug padėti, eidamas su peticija namas iš namo, nuo durų prie durų metodu savo kaimynystėje. Kaip praktika parodė, kitataučiai neatsisako pasirašyti mūsų kilnaus ir teisingo reikalavimo — laisvės Lietuvai! Tas yra daroma ne tik Amerikos, Australijos ir Europos kontinentuose, bet per mūsų draugus Afrikos kontinente. Visi, visais būdais padėkime rinkti parašus jaunimo peticijai Jungtinėms Tautoms. Parašas, kurį tu gausi gali padėti tavo motinai ar tėvui, broliui ar seseriai pavergtoje tėvynėje.

PAMIRŠTA TAUTOS ISTORIJA

(atkelta iš 3 psl.)

nauja interpretacija. Šitų dalykų kaip tik ir trūksta naujai išleistai Lietuvos istorijai, kuri skirta ne tik mokyklai, bet ir visuomenei pasiskaityti. Tad ir naujai laidai pasirodžius, lietuvių mokyklos dar neturi kaip reikiant tinkamo Lietuvos istorijos vadovėlio. Žinoma, mokyklos juo naudosis kaip neišvengiama būtinybe. Atrodo, kad planingai organizuojant darbą, iki šiol jau galima buvo parengti ir išleisti tinkamą tautos istorijos vadovėlį, bet jei ir ateityje bus laukiama "gatavų" iškeptų pyragų, tai vargiai sulauksime ir dar po penkiolikos metų rėkiančiai reikalingo mūsų mokykloms tautos istorijos vadovėlio. Jau pats laikas yra ir pagalvoti apie anglų k. parašytą patrauklią Lietuvos istoriją.

Šalia vadovėlio reikalingas ir istorinis žemėlapis, istorinių paveikslų albumas, mūsų valstybės ir tautos herbai, Tautos himnas. Visa tai turi būti klasėse ant sienų, kaip mūsų praeities liudininkai, su kuriais jaunimas turi susigyventi, suaugti, kaip su savo tautos brangenybėmis.

Priemonių reikalu buvo jau keletą kartų spaudoje rašyta, II Kultūros kongrese kalbėta ir klebentos kai kurių atitinkamų įstaigų durys, bet jokio atgarsio. Paprasčiausias pasiteisinimas, kad nėra lėšų. Atvirai kalbant, lėšų yra, tik jos ne visada naudojamos būtiniausiem reikalam. Mum trūksta vieningos koordinuojančios institucijos, kuri būtų autoritetinga visuomenės aukojamas lėšas skirstyti pagal būtiniausius tautinius reikalus.

Laikas veikia ne mūsų naudai. Jau daug praradome, vis delsdami ir nesiryždami konkrečiai veikti. Jei ir toliau taip tūpčiosime vietoje, būkime tikri, viską prarasime. Čia turime mintyje ne vien Lietuvos istorijos reikalą, bet ir kai kuriuos kitus aktualius mūsų išeivijos klausimus. Daug posėdžių, daug suvažiavimų, kuriuose daugiausia vis išlyginami nuomonių skirtumai ir pasiryžtama suaktyvinti akciją, bet vežimas kaip stovėjo, taip ir tebestovi vietoje.

Iki šiol beldimasis į atsakingų asmenų duris Lietuvos istorijos vadovėlių bei dėstymo priemonių reikalu buvo tyruose šaukiančio balsas. Tegu šis pastarasis žodis bus išgirstas.

Pr. Pauliukonis

Naujoje Zelandijoje valdžia nutarė atleisti iš tarnybos kates, kurios iki šio laiko turėjo paštuose gaudyti peles. Valdžios išlaikomos ėmė tinginiauti — apsileido tarnyboje. Dėl to atleistos iš darbo; o be to valstybės biudžetui bus palengvinimas, nes kiekvienos katės išlaikymas iždui kainavo pusė dolerio savaitei. Dabar pelės džiaugiasi laimėję bent paštuose nuo amžių vedamą kovą su katėmis.

SLA JUBILIEJINIS SEIMAS CLEVELANDE

Susivienijimui Lietuvių Amerikoje (SLA) šiemet sueina 80 metų jubiliejus. Jis įkurtas 1886 rugpiūčio 15 Shenandoah, Pa. Jubiliejinis seimas bus Clevelande, Ohio., liepos 10-13. Seimo posėdžiai, banketas, minėjimas vyks Pic Carter viešbutyje, seimo delegatų pobūvis — Čiurlionio ansamblio namuose.

Liepos 10 vakare bus Čiurlionio ansamblio koncertas ir SLA sceninis vaizdelis, liepos 11 prasidės posėdžiai, seimo delegatai organizuotai aplankys kultūrinį darželį, liepos 12 — seimo banketas.

Jubiliejiniam seimui rengti sudarytas komitetas, kuriam pirmininkauja Jonas Daugėla, 1139 Dennis CRCL., Cleveland, Ohio, 44121. (L.L.)

ATOSTOGOS PRANCIŠKONŲ SODYBOJE
KENNEBUNKPORT, MAINE

BERNIUKŲ VASAROS STOVYKLA veiks liepos 1 - 29. Priimami berniukai nuo 8 iki 15 metų. Stovyklautojai naudosis šv. Antano gimnazijos patalpomis ir visais įrengimais. Žemos kainos, gera priežiūra, daug jaunimui pramogų, poilsis sujungtas su žiniomis. Iš Brooklyno eis specialus autobusas liepos 1 dieną.

•

SUAUGUSIEMS VASARVIETĖ atidaroma 1 liepos ir tęsis iki 28 rugpiūčio. Lietuviškas maistas, vėsūs vakarai, gražus Atlantas, erdvi vienuolyno sodyba, maudymosi baseinas, o kainos visiems prieinamos.

•

Vasarvietėn ir stovyklon registracija jau prasidėjo. Pirmenybė ir pasirinkimas yra anksčiau registruojantiems. Informacijai rašykite:

Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine
04046
Tel. (207) 967-2011

VASAROS ATOSTOGAS
praleisti be rūpesčių nuoširdžiai kviečiame

MEŠKOS ir MEŠKIUKO

vasarvietėje, 42 Beach St., Monument Beach, Cape Cod, Massachusetts. Tel. 759-3251 (Area #617). Savininkai patys svečius priima, pilnai aprūpina ir lietuvišku nuoširdumu globoja. CAPE COD žalumos grožis, ATLANTO vandens temperatūra, SILVER BEACH smėlio tyrumas suteikia daug malonumo. Mėgėjų patogumui yra valtis žuvavimui, sail-fish būriavimui, ping-pong, teniso aikštė, kroketas. Vakare tėvams išvykus, prižiūrimi vaikai. Vasarvietė atidaroma birželio 19 dieną. Užsisakyti galima šiais adresais: Irena Veitas, 72 Congress St. Braintree, Mass., Tel. 843-2146 arba Maria Lušys, 88-01 104th St., Richmond Hill, N.Y. Tel. 849-1193 arba MEŠKOS adresu ir telefonu. Iki džiugaus pasimatymo!

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Prašau pratęsti prenumeratą 1966 metams.

Vardas ir pavardė ....

Adresas ....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik $5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka $7.00.

Siunčiu už prenumeratą $............., aukų $............ Viso $ ....

.... (Data) .... (Parašas)

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADZIŪNAS, sav.

36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas STagg 2-5938

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas EV 7-2089
JUOZAS BRUŽINSKAS, vedėjas
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

JUOZO ir IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų . . . Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

LIUDOS MIKULSKYTES
įvairių moteriškų drabužių krautuvė

Krautuvėje yra didelis įvairių gatavų moteriškų drabužių pasirinkimas: išeiginės - balinės bei darbo suknelės, megstukai, apatinukai, bliuskutės, kojinės. Čia gaunama siuntiniams gatavi moteriški drabužiai, pritaikinti įvairioms progoms ir dydžiui.

95-04 JAMAICA AVE. Woodhaven, N.Y. 11421
— Tel. 849-7240 —

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-8440

[redacted]

LITAS Investing Co. Inc.
kviečia

Pirkti akcijas su garantuotu dividendu ir augančia verte
Taupyti — atidarant sąskaitą (ligi 5½%)
Skolintis automašinoms, namų remontui, akcijų pirkimui

Dėl prospekto ir kitais reikalais:
V. VEBELIONAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N.Y.; HI 1-6799
Darbo valandos: šiokiadieniais 6-9 val. vak.; šeštadieniais 9-4 val.
CHICAGO, ILL.: 6775 So. Western Ave., tel. GR 6-2242
Darbo valandos — trečiadienį ir penktadienį vakarais, šeštadienį nuo 10 iki 3 val. popiet.

Atpigintos garsaus automobilio "MOSKVIČ" modelio kainos

V/O VNESPOSYLTORG džiaugdamosi Jums praneša, kad automobiliui "MOSKVIČ—408" nustatyta nauja, žemesnė kaina. Nuo š.m. balandžio 20 d., keturių vietų, dvejomis šviesomis automobilis "MOSKVIČ—408" kaip dovana Jūsų giminėms gyvenantiems SSSR parduodamas už 1,954.88 dolerius, o automobilis "MOSKVIČ—408", eksportinis, su ketveriomis priešakinėmis šviesomis parduodamas už 2,172.09 dolerius.

Automobilio "MOSKVIČ—408" — motoras 50 arklio jėgų. — Didžiausias greitis automobilio "MOSKVIČ—408" — 120 kilometrų per valandą. Automobilis turi radio priimtuvą, langų valytuvą ir šildytuvą.

"MOSKVIČ—408" bus puiki dovana Jūsų giminėms. Mes esame tikri, kad Jūs pasinaudosite proga įtaisyti savo giminėms puikų automobilį "MOSKVIČ—408", nauja, pigesne kaina.

V/O VNESPOSYLTORG suteiks Jums patarnavimus, įteikdamas automobilius "MOSKVIČ—408" Jūsų giminėms, bet kuriame Sovietų Sąjungos rajone.

Užsakyti minėtus automobilius galima betarpiškai, per vienintelę V/O VNESPOSYLTORGO atstovybę J.A.V-bėse — PODAROGIFTS, INC. — raštu arba asmeniškai, o taip pat, per bet kurį jos atstovą ir skyrius visoje šalyje.

PODAROGIFTS, INC.

220 PARK AVENUE SOUTH (corner 18th Street)
New York, N.Y. 10003. Phone 212 - 228-9547

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

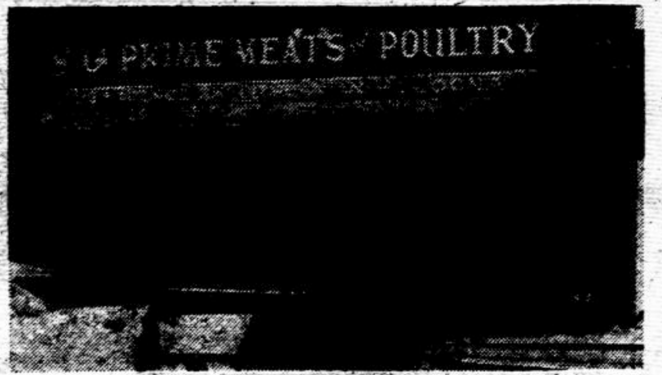

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. .... Tel. STagg 2-4329

Papigintomis kainomis priimame užsakymus VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
Home-Made Bologna

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas

PRANAS BRUČAS, savininkas
86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven, N Y 11421
Tel. Virginia 6-9519
SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM BEI KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

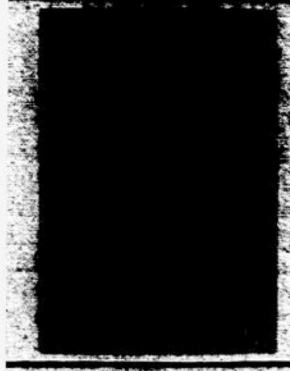

ATSAKYMAI [illegible] KLAUSIMUS

Adv. M. [illegible]

VAIRUOTOJŲ ATSAKOMYBĖ

Klausimas

Visuomet skaitau Tamstos patarimus ir "Darbininke" ir "Keleivy". Turiu problemą ir mano advokatas mane klaidingai informuoja. Tamsta sakai savo patarimuose, kad jei du vairuotojai susiduria automobiliais ir jei abiejų kaltė, tada Massachusetts valstijoj nė vienas negali pinigų gauti iš kito. Mano gi advokatas mane kitaip informuoja.

Vasario 22 (Washingtono gimimo dieną) mano žmona vairavo mūsų mašiną ir, išvažiuodama iš mūsų gatvės, kuri yra šalutinė gatvė, nelaimingai įvažiavo į kitą mašiną, kuri važiavo pagrindine gatve (Main St.). Tą mašiną taipgi vairavo moteris ir šalia jos sėdėjo jos 12 metų vaikas. Mano žmona sako, kad ta mašina važiavo neįprastu greitumu ir kad ta mašina neturėjo didelių šviesų (nelaimė įvyko 8 val. vakare, kai jau tamsu). Mano žmona laimei nebuvo sužeista, bet ta kita moteris įvažiavo į sieną kitoj gatvės pusėj ir tuoj pradėjo skųstis skausmais kakle. Pribuvo policija, kuri visus apklausinėjo. Kai mano žmona jiems pasakė, kad kita mašina neturėjo didelių šviesų, policininkai tuoj pasakė, kad tai yra prieš įstatymą ir kad ji privalėjo turėti šviesas. Mes, žinoma, turime draudimą, tačiau tik minimumą. Mūsų draudimo bendrovė mum pranešė, kad sužeistoji moteris [illegible] pinigų, moteris rimtai buvo sužeista. Sakome, juk tai ir jos kaltė, kam neužsidega savo šviesų, juk įstatymas reikalauja šviesas uždegti tuoj sutemus. Advokatas sako, kad tai nieko bendro neturi su akcidentu. Taigi, jis mano, kad mums gręsia nemaža byla. Turime namus ir sutaupas banke. Kas mums daryti?

Skaitytojai, Massachusetts

Atsakymas

Tamstos turite savo advokatą ir turite juo pasitikėti. Jei klijentas nepasitiki savo advokatu, advokato ir klijento santykiai nukenčia; gali nukentėti ir pati byla. Man nepatogu pareikšti nuomonę dėl Tamstos advokato duotos informacijos. Tai būtų neetiška ir nekorektiška iš mano pusės. Galiu tik tiek pasakyti: vairuotojo "kaltė" tik tuomet turi svarbos ir reikšmės, jei ta "kaltė" prisidėjo prie nelaimės įvykimo. Teisiniai tai vadinasi "contributory negligence", prisidėjusių prie nelaimės. Pav., Tamstos atveju — kitos vairuotojos "kaltė", kad ji neužsidegė savo šviesų, gal būt visai "neprisidėjo" prie nelaimės. Jei Tamstos žmona galėtų įrodyti, kad ji nematė ir negalėjo pamatyti kitos mašinos dėl to, kad ta mašina neturėjo šviesų, tai būtų geras argumentas ir galėtų labai padidinti Tamstos galimybes bylai laimėti. Tačiau, jei padėtis buvo tokia, kad Tamstos žmona "turėjo" pamatyti tą mašiną, nors ir be šviesų, tada kitas reikalas. Jei Tamstos advokatas, ištyręs reikalą, sako, kad tas faktas, kad kita vairuotoja neturėjo šviesų, neturi svarbos, jisai žino, kad šviesų neturėjimas neprisidėjo prie nelaimės. Kas dėl Tamstos namų ir sutaupų — čia aš Tamstai negaliu patarti. Šiuo reikalu privalote pasitarti su savo advokatu.

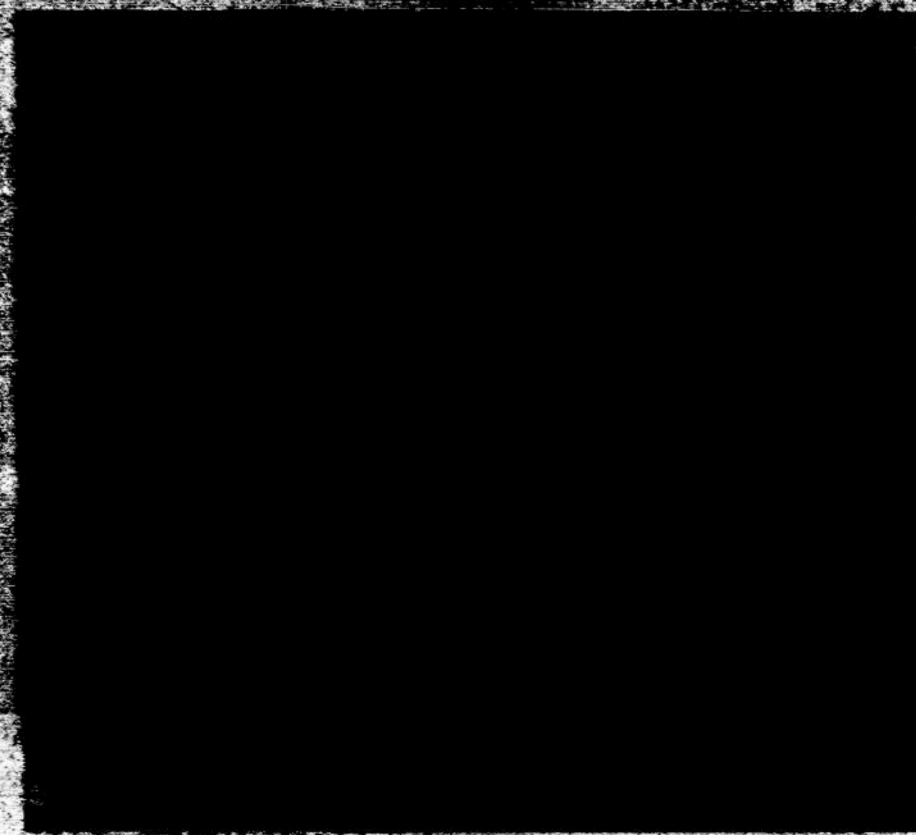

[illegible] 13 rungtynių nė vienų nepralaimėjo.

Steigiamas lietuvių foto archyvas

Fotografų ir visuomenės žiniai pranešama, kad Chicagoje Tėvų Jėzuitų namuose, kur yra prisiglaudęs Pasaulio Lietuvių Archyvas, prof. J. Žilevičiaus Muzikologijos Archyvas, kun. I. Boreišio biblioteka, yra steigiamas ir Lietuvių Foto Archyvas, kuris rinks istorinės reikšmės foto negatyvus apie lietuviškąją veiklą. Mūsų foto mėgėjai įvairiuose pasaulio kraštuose nuolatos fotografuoja lietuviškos veiklos įvykius, aprūpindami spaudą tų įvykių vaizdais. Pasenusius ir niekam "nereikalingus" negatyvus dažnas užmeta, pamiršta, arba net visai išmeta laukan. Norima šią brangią istorinę medžiagą surinkti į archyvą, kur ji būtų laikoma ateičiai kaip istorinis mūsų lietuviškosios veiklos vaizdų turtas.

Lietuvių Foto Archyvą sutiko globoti Tėvai Jėzuitai Chicagoje. Jau yra nupirktos spintos ir spausdinami specialūs archyvo vokai, kuriuose bus sudedami ir kataloguojami gauti negatyvai ir jų metrika. Archyvo reikalais rūpinasi kun. Algimantas Kezys, S.J., kuris jau tarėsi su lietuviais fotografais Philadelphijoje, Baltimorėje, New Yorke ir Chicagoje. Visur fotografai archyvo minčiai pritarė, pažadėdami su juo bendradarbiauti. Šiuo pranešama, kad Lietuvių Foto Archyvas jau pradėjo veikti ir visi, kas turi vertingų negatyvų apie lietuvišką veiklą, kviečiami atsiliepti šiuo adresu: Lietuvių Foto Archyvas, 2345 West 56th Street, Chicago, Illinois 60636. Siunčiant archyvui negatyvus, reikia pridėti visą juos liečiančią metriką: įvykio pavadinimą, vietovę, datą, fotografo pavardę, vardą ir adresą, laikraščių iškarpas, asmenų pavardes ir šiaip pastabas. Juo metrika pilnesnė, tuo negatyvų reikšmė bus didesnė. Jei kas negatyvus norėtų pas save laikyti, teatsiunčia vien tik žinias, kad archyve būtų žinoma, kur kas yra, kad kilus reikalui būtų galima ten kreiptis.

Naujasis archyvas kviečia lietuviškąją visuomenę jį paremti. Su archyvo steigimu ir jo išlaikymu yra susijusios išlaidos, kurias iki šiol padengė Tėvai Jėzuitai. Aukas siųsti tuo pačiu adresu: Lietuvių Archyvas, 2345 West 56th Street, Chicago, Illinois 60636.

Knygos

Eilėraščiai, Henrikas Radauskas, kietais apdarais. Kaina 5 dol.

Širdies priepuoliai, Menard M. Gertler, M.D. G.R. Karsokienės ir Br. Gražulio vertimas. Kaina 3.75 dol.

Baisusis birželis, Pr. J. Naumiestiškis. Trys dramos veikalai. Kaina 3.50 dol.

Vaidinimai, Vanda Frankienė. Trumpi scenos vaizdeliai, skirti jaunimo vaidinimams. Kaina 2 dol.

Aukso žąsis, Birutė Pūkelevičiūtė. Pasakiška trijų veiksmų komedija. Kaina 2 dol.

Šiaurės žvaigždė, Mykolas Vaitkus. Atsiminimai, Nida. Kaina 3 dol.

Gruodas, A. Jasmanto, eilėraščiai, Ateities leidinys. Kaina 3 dol.

Kur bėga Šešupė, A. Skirka. Pasakojimai ir legendos, išleista Australijoj, kaina 2 dol.

Pirmoji pradalgė, literatūros metraštis, redagavo K. Barėnas, Nidos leidinys, kaina 3 dol.

Padangių keliai, K. Pr. Vaseris, žvaigždžių, planetų mokslas, išleista Australijoj, kaina 1.50 dol.

Bėgiai, K. Almenas, novelės, Nidos leidinys, kaina 1.50 dol.

Dievas Sutemose, kun. S. Yla, 391 pusl., kaina 3 dol.

Mokslas ir Religija, dr. J. Prunskis, Kaina 2 dol.

Žmogus be Dievo, dr. J. Girnius, kietais aplankais 564 psl., kaina 5.50 dol.

Gyvenimo šaltiniai, kun. S. Žilys. Bažnyčios sakramentų aiškinimas. Kaina 3 dol.

Lietuvos istorija, V. Sruogienė. Išleido Terra, kaina 6 dol.

Lietuvių Beletristikos Antologija, II dalis, redagavo B. Brazdžionis ir B. Babrauskas. Kaina 10 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos gaunamos Darbininko administracijos spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn,

Daug sutaupysi pirkdamas per "Spartą" radiją, radio-consoles, color ir kt. TV, Tape recorderiai, patefonai, fonografai, įv. skaičiavimo mašinos, cash registeriai, rašomos maš. visomis kalbomis. Visi gaminiai Telefunken, Grundig, Zenith, Burroughs, Olympia, Royal etc. Katalogus ir informacijas gausite tik pranešę savo adresą: J.L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y., 11731.

Gegužės mėnuo

Marijos gražusis mėnuo, pasipuošęs pavasario gėlėmis, papuoš jūsų dvasią gaiviais minties žiedais, jeigu kasdien paskaitysite po skyrelį iš T. Kornelijaus Bučmio, O.F.M. "GEGUŽĖS MĖNUO"

Knygelė kainuoja tik vieną dolerį. DARBININKO administracija mielai prisiųs, jei tik parašysite užsakymą adresu: 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS
LONG PLAY - STEREO - HI-FI - LITHUANIAN RECORDS

Varpas, Toronto choro 8 liet. dainos ir 6 liet. operos, st. $6.00	$5.00
Sutemų garsai, V. Stankus, 10 muzikos šokių .... Stereo $6.00	5.00
Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos ans. 16 dainų. St. $5.00	4.00
Lietuvos prisiminimai, L. Juodis, 14 liet. dainų akomp. gitara	5.00
Pavergtos Tėvynės dainos ir šokiai, 2 pl., 24 l. šokių ir dainų	8.00
Lietuvių tautiniai šokiai, J. Stuko leid. 14 taut. šokių	4.00
Težydi vėl Lietuva, Vyčių choro įdainuota 17 liet. dainų	4.00
Lietuviški šokiai, akordeonu K. Daubaro įgrota 18 liet. šokių	4.00
Dainos Lietuvai, S. Čerienės komp. įdainuota 12 liet. dainų	4.00
Lietuvos kanklės, 14 liet. kūrinių, vad. O. Mikulskienei. St. $5	4.00
Worcesterio Mėgėjų ratelio, 14 lietuviškų dainų	4.00
Kalėdų giesmės, Br. Budriūno ansamblio 11 kalėd. giesmių	5.00
Tėvynei aukojam, Dainavos ansamblio, 14 liet. dainų. St. $6	5.00
Mes padainuosim, Čiurlionio ansamblio 16 liet. dainų. St. $7.50	6.50
Lietuviški maršai, Br. Jonušo įgrota 12 liet. patrijot. maršų	7.00
Ar žinai tą šalį, R. Mastienės, 13 lietuviškų dainų solo	5.00
A. Šabaniausko, po 12 dainų-šokių X ir XI albumai po $5.00	10.00
Lietuviškos dainos ir šokiai, Moniter Co., 16 l. dainų ir šokių	4.50
S. Barkaus radijo vak. dainuoja, 10 kalėdinių ir 10 liet. dainų	5.00
Rožės ir tylūs vakarai, V. Stankus, 11 lengvos muz. šokiai	5.00
Ar pameni, V. Stankus, 10 šokių muzika solo ...... Stereo $6	5.00
Suk, suk ratelį, Vilniaus choro 14 lietuviškų dainų	4.00
Pilėnai, Liet. opera iš pavergtos Lietuvos (3 plokštelės)	11.00
Trijų metų Irutė, Ir. Giečiūtės 8 [illegible]	3.00
Lietuviškų dainų, šokių, polkų, [illegible]	4.00
Dainuojame su Lione, 16 liet. [illegible]	5.00
Mes žengiame su daina, New Yorko [illegible]	4.00
Liaudies giesmė, Tėviškės choro [illegible]	5.00
Linksmieji broliai, 12 liaudies [illegible]	5.00
Liet. dainų ir operų rinkiniai, J. [illegible]	[illegible]
Clevelando vyrų oktetas, 12 [illegible]	[illegible]
Lietuviškos kamerinės muzikos 2 pl. [illegible]	[illegible]
Dainuojame su Rūta, Rūtos ansam. [illegible]	[illegible]
Lione Juodis contralto, Town Hall [illegible]	[illegible]
7 Kristaus žodžiai, šv. Kazimiero [illegible]	[illegible]
Garbė Tau, Viešpatie, Dainavos [illegible]	[illegible]
Dainų ir arijų rečitalis, sol. J. [illegible]	5.00
Poezija, A. Gustaitis ir Stasys [illegible]	5.00
Lithuanian 2-speed record course [illegible]	[illegible]
Lithuanian 2-speed record course	[illegible]
40 liet. dainų muzika, Tautinio orkestro [illegible]	[illegible]
O ramunėle, pasakyk, Birutė [illegible]	[illegible]
Dainos, A. Stempužienės 24 liet. [illegible]	[illegible]
Dainos, B. Valterienės 8 liet. dainos, 7 operų [illegible]	5.00
Lietuvių dainos ir šokiai: 5 polkos, 4 valsai ir dainos. St. [illegible]	4.00
Dvi Mamytės ir dvi dukrytės, Kvartetas iš 14 dainų. St. $5.00	4.00
Tėvynės meilė nemari, A. Dambrauskaitės 12 liet. dainų	4.00
Kur bangeoja Nemunėlis, Al. Brazio 9 dainos, 9 giesmės	4.00
Lietuviškų šokių muzika iš 6 polkų, valsų ir dainų	4.00
Dainuojame su Rūta, Nr.2, Rūtos ansam. 14 l. dainų. St. $5.00	4.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221
(Persiuntimo išlaidom prašom pridėti 50¢)

DISPLAY

VENEZIA ITALIAN REST
Catering to Showers Engagements Anniversaries Sweet 16 Parties and other occasions — Free parking Entertainment every Sat Night — 3128 Ave U Bklyn. Call TW 1-9693

Norite geros meniškos fotografijos —
PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ
Įvairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —
VYT. MAŽELIS
Tel. HYacint 7-4677
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

MERCURY GIFT SHOP, INC.
101 1st AVENUE, NEW YORK CITY • Tel. OR 4-3930
reprezentuoja
Globe Parcel Service, Inc.
[illegible]

[illegible]

SERVICE

CARPETS CLEANING
Carpets — Picked up Cleaned and Relaid $1.75 a square yard — Free Re Dye with every order. For fast prompt service call 672-[illegible]
FASHION FLOORS
9610 Northern Blvd Queens.

TONY LABRUZZO
Painting & Decorating
General contracting, Interior, Exterior, Residential, Commercial — Custom work, full insurance coverage 516 TA 6-0158 if no ans call 516 SU 1-3638. — 3453 Island Rd. Wantagh.

ALRIDGE CONSTRUCTION CORP.
GENERAL CONTRACTORS
Brick Tile and Cement Work
Plastering Carpentry
437 New Jersey Ave Brooklyn
DI 6-4244

Yacht to Canoe Auto Home & You INSURANCE FOR ALL low down payments, convenient monthly payments Home or office visits Walter A Skoglund Associates 672 Forest Ave Staten Island N.Y. Tel. days GI 2-5050 — eves and weekends — SA 7-9509.

EINAR EDVARDSEN
725 56th St., Brooklyn, N.Y.
Basement — Tel. 871-6370
Radio, Transistor Radio, Color TV, Hi-Fi Stereo, Phonographs, Tape Recorders, Sound Amplifier and Speaker System, Film Projectors.
19 years experience

JOHNIES WINDOW CLEANING
Home Window and Floor Cleaning
Fast and Reliable
All work guaranteed
1689 Madison Avenue
New York City
Call 876-3471

SELF DEFENSE Free Exhibition by and for children 6-13 accompanied by parents — Sat. 1:30
UNITED DO JO
School of Self Defense
For Men Women and Children
78 W. 3rd St (opp. N. YU)
Call 677-9777

SLOANES HOUSE of Prime Ribs 871 Cypress Ave cor. Church Ave Bklyn IN 9-2130 Daily Lunch and Dinner specials Sauerbraten Roast Pork Leg of Lamb Corned Beef and Cabbage Boiled Beef — Catering up to 40 people. Open 7 days.

FRED WILKINS
MOVERS & STORAGE
Local and Long Distance
Licensed, Insured and Bonded
96 Atlantic Ave Brooklyn
Call 625-3568

Homemade Italian Ices & Pastry, Ice Cream Cake, Tortoni-Spumoni.
ANGELO'S PIZZA
Neopolitan large 1.50, Sicilian 1.75 Free delivery 5 to 11 PM Tues. thru Sun. — 192-13 47th Ave., Flushing
— FL 7-4808 —

GOING TO THE CATSKILLS?
Remember Our Service
Daily Door to Door
SULLIVAN COUNTY
LIMOUSINE SERVICE
OR 7-7650
After 8 PM — EV 8-4017

PLAY BOY BILLIARDS
43 Brunswick Tables
Air Conditioned
Wall to wall Carpeting
532 FULTON ST.
(cor. Flatb. Ave.)
UL 2-4040

TIANA BAY RESORT MOTEL
Now Open with attractive
SPRING RATES
Write or phone (516) RA 8-1488
[illegible] Road
Hampton Bays, L. I.
We Cater to the Family

WIGS, Hand-Made 100% Human Hair all colors, $80 — Hand-made, 100% European deluxe wigs, made in Spain, 20 in. long; all colors; $65. Hand made Wiglets 14 in. long all colors $18.
All State Beauty College
80 Broad St., Elizabeth 351-4300

CUSTOM MADE MEN'S CLOTHES
$59.50 & up
Exclusive Fabrics
Fine Workmanship
We also make garments from your own material
NAT BLATT CLOTHES
Hours: Weekdays 9 am - 6 pm
Sat. 9 am - 4 pm
850 BROADWAY (17 St.)
CH 2-9333 Free parking

H. W. MALE
Machinists 2nd & 3rd Class
Good Pay Plus Benefits. Steady Job - Overtime. Fine Work Conditions. Weekends and Eve. interviews arranged — 914 YO 5-0816
STEWART STAMPING CORP.
630 Central Park Ave.
Yonkers, N. Y.

Long Island
[illegible] namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Visais reikalais kreiptis pas statybininką Andrių Armoną
Tel. 516 AN 1-2864

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

LIETUVIŲ ADVOKATAI

C. A. VOKET
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEwton 9-6620

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Telef. — APplegate 7-7083

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

VAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį. Moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas [illegible]. Kainos tos pačios ir į kitus miestus. — Tel. TR 6-6434

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRONAS
Licensed Manager & Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins-Salinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest P'way Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija.
Tel. Virginia 7-4499

Theodore Wellmin, Inc.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
Moderniška koplyčia su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N.Y.
GRamercy 5-1437

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1131

CARROL
FUNERAL HOME Inc.
PETRAS KARALIUS, sav.
Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas
74 Providence St.
WORCESTER, MASS.
PL 4-6757 PL 4-1100